

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

S. Əliyev

YENİ AZƏRBAYCAN

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

05 fevral
2026-cı il,
cümə axşamı
№ 022 (7089)
Qiyməti
60 qəpik

Bu sülh təkcə iki ölkə üçün deyil, daha geniş region üçün də böyük əhəmiyyət kəsb edir

İlham Əliyev: Bizim nümunəmiz göstərir ki, uzunmüddətli münaqişəyə, əzablara və qarşılıqlı etimadsızlığa baxmayaraq, sülh mümkündür

**Ədalətin və hüququn aliliyinin
Azərbaycan nümunəsi**

**Qalib Azərbaycana
doğru!**

**Zəngin İslam dəyərlərinə
böyük hörmət**

**Hidayət
“Niyə Teymuru qoymursan dəniz
sahilinə getsin?”**

**2026-cı ilin
ilk qərarı...**

**Əməkdaşlıq
coğrafiyası genişlənir**

4 günlük şatdaun başa çatdı

SHUTDOWN

Bu sülh təkcə iki ölkə üçün deyil, daha geniş region üçün də böyük əhəmiyyət kəsb edir

İlham Əliyev: Bizim nümunəmiz göstərir ki, uzunmüddətli münaqişəyə, əzablara və qarşılıqlı etimadsızlığa baxmayaraq, sülh mümkündür

Fevralın 4-də Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin paytaxtı Əbu-Dabi şəhərində "Zayed İnsan Qardaşlığı Mükafatı"nın təqdim olunması mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tədbirdə iştirak edib.

Əvvəlcə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin himni səsləndirilib.

"Zayed İnsan Qardaşlığı Mükafatı" ilə bağlı videoçarx nümayiş etdirilib.

Sonra Məşəlman Ağsaqqalları Şurasının baş katibi Məhəmməd Əbdülsalam çıxış etdi.

Tədbirdə Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın, Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin, Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyevin, Pakistan İslam Respublikasının Baş naziri Məhəmməd Şahbaz Şərifin, Qırğız Respublikasının Prezidenti Sadır Japarovun, Livan Respublikasının Prezidenti Cosef Aunun, Türkiyənin birinci xanımı Əminə Ərdoğanın və İordaniya Haşimilər Krallığının Kralı II Abdullahın "Zayed İnsan Qardaşlığı Mükafatı"nın laureatlarına təbrik videomüraciətləri nümayiş olundu.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

-Biz əvvəlcə kimin çıxış edəcəyi barədə razılığa gəlməliyik.

Zati-aliləri, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti, əziz qardaşım Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyan, münsiflər heyətinin üzvləri, xanımlar və conablar.

İlk növbədə, bu mükafata görə münsiflər heyətinə dərin minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin banisi, mərhum Şeyx Zayed adını daşıyan bu mükafata layiq görülmək mənim üçün böyük şərəfdir. O, elə bir böyük lider idi ki, onun uzaqgörənliyi və fəaliyyəti BƏƏ-ni dünyanın ən irəvan və ən uğurlu ölkələrindən birinə çevirmişdir.

Əziz qardaşım Şeyx Məhəmməd atasının inkişaf, tərəqqi və davamlı müasirləşmə siyasətini davam etdirir. Bu gün Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri tarixi köklərinə möhkəm bağlı qalmaqla yanaşı, gələcəyə də inamla baxan, sülh və harmoniya şəraitində yaşayan bir cəmiyyətin necə qurulması baxımından həqiqətən də bir çox ölkələr üçün nümunədir.

Dinlərarası dialoqun inkişafına verdikləri töhfəyə, həmçinin sivilizasiyaların bir-birinə daha da yaxınlaşması istiqamətində göstərdikləri səylərə görə Əl-Əzhərין Böyük İmamı, Zati-aliləri doktor Əhməd Əl-Tayyib və Roma Papası, Zati-müqəddəsləri Leo-ya dərin minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Mərasimə ünvanlaqları xoş müraciətlərində bir daha Azərbaycan və Ermənistan arasında sülhün əhəmiyyətini vurğulayan bütün həmkarlarıma da minnətdarlığımı bildirirəm. Bu sülh təkcə iki ölkə üçün deyil, daha geniş region üçün də böyük əhəmiyyət kəsb edir. Biz 30 ildən artıq müddətdə müharibə şəraitində olmuşuq. İndi isə artıq altı aydır ki, sülh şəraitində yaşayırıq.

Dəfələrlə qeyd etdiyim kimi, biz sülh şəraitində yaşamağı öyrənirik. Sizə deyə bilərəm ki, bu, xüsusi bir hissidir. Biz müstə-

qillik əldə edəndən bəri heç vaxt sülh şəraitində yaşamamışıq və indi bunu sürətlə öyrənirik. ABŞ Prezidenti Donald Trampın Vaşinqton-da ev sahibliyi etdiyi tarixi Zirvə Görüşündən sonrakı altı ay tərəfdaşlıq, əməkdaşlıq və uzunmüddətli, dayanıqlı sülhə doğru irəliləyiş aylan olmuşdur.

Azərbaycan və Ermənistan arasında sülhün bərqərar olunmasına verdiyi töhfəyə görə Amerika Birləşmiş Ştatlarının Prezidenti Donald Trampa da minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. O, 2025-ci il avqustun 8-də üçtərəfli Zirvə Görüşünə ev sahibliyi etmişdir. Həmin Zirvə Görüşünün nəticəsi olaraq Ermənistan və Azərbaycan arasında sülh sazişi paraflanmış, həmçinin Birgə Bəyannamə imzalanmışdır. Prezident Tramp şahid qismində həmin sənədi də imzalamış və bununla da üç onillikdən artıq davam edən qarlı və

ölümcül münaqişəyə son qoyulmuşdur.

Qeyd etdiyim kimi, bu altı ay münasibətlərimizin inkişafı baxımından çox mühüm olmuşdur. Biz təkcə Azərbaycan ərazisindən Ermənistanla yük daşımalarına qoyulmuş məhdudiyyətləri aradan qaldırmadıq, eyni zamanda, Ermənistanla neft məhsullarının ixracına da başladığımız. Yeni bu altı ay ərzində biz əməkdaşlığa başlamışıq. Hazırda ticarət əlaqələrimizi genişləndiririk. Bu səhər ermənistanlı homkarımla görüşdüm və gələcək addımlarımızı müzakirə etdik.

Bugünkü mükafat mərasimi və hörmətli münsiflər heyəti ilə bütün dostlarımız tərəfindən söylədiyiniz qiymətləndirməsinə olduqca ruhlandırıcıdır. Mən hesab edirəm ki, bizim nümunəmiz gələcəyə və hələ də müharibə vəziyyətində olanlar üçün yol xəritəsi kimi istifadə edilə bilər. Bizim nümunəmiz göstərir ki, uzunmüddətli münaqişəyə, əzablara və qarşılıqlı etimadsızlığa baxmayaraq, sülh mümkündür. Hər iki tərəfdən güclü siyasi iradə mövcud olduğu və həmin proses dost ölkələr və beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən dəstəkləndiyi halda, sülh mümkündür.

Əbu-Dabidə keçirilən bu mükafat mərasimi ilə bağlı qeyd edəcəyim son məqam odur ki, bu mərasim rəmzi mənə daşıyır. Çünki Ermənistan ilə Azərbaycan arasında sonuncu danışıqlar raundu ötən ilin iyul ayında, tarixi Vaşinqton Sammitindən cəmi bir ay əvvəl məhz burada baş tutmuşdur. Əziz qardaşımız Şeyx Məhəmmədin dosteyi ilə sülhün bərqərar olunması üçün son razılığa burada gəldik və həmin razılıq daha sonra Vaşinqtonda rəsmiləşdirilmişdir.

Bugünkü simvolizm havada hiss olunur. Biz bu nüfuzlu mükafata layiq görünlərə, həmçinin sülhün əldə olunmasına əməyi keçən bütün şəxslərə bir daha dərin minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm.

Çox sağ olun.

Sonra çıxış edən Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan vaxtilə belə bir nüfuzlu mükafatın Azərbaycan və Ermənistan liderlərinə veriləcəyini təsəvvür belə etməyin mümkün olmadığını xüsusi vurğuladı. O, qeyd etdi ki, bu mükafatın verilməsi Ermənistanla Azərbaycan arasında münaqişənin artıq geridə qaldığını bir daha təsdiqləyir.

Ermənistanın Baş naziri bu mükafatı ölkəmizə beynəlxalq ictimaiyyətin dəstək aktı kimi qiymətləndirdiyini bildirdi. O, çox nüfuzlu şəxslərdən ibarət münsiflər heyətinin bu qərarının regionda sülhün güclənməsinə daha da təkan verəcəyini qeyd etdi. Həmçinin xalqlarımız arasında əmin-amanlığın təmin olunması və etimada əsaslanması üçün səylərin davam etdiriləcəyini vurğuladı.

Baş nazir Nikol Paşinyan bir daha ABŞ Prezidenti Donald Trampa sülh sazişinin əldə olunmasına töhfə verdiyinə və bu istiqamətdə səylərini əsirgəmədiyinə görə xüsusi təşəkkürünü bildirdi. O, həmçinin mükafata görə BƏƏ-nin Prezidentinə də xüsusi minnətdarlığını ifadə etdi və bu mühüm tədbirin iştirakçılarna təşəkkürünü çatdırdı.

Daha sonra "Zayed İnsan Qardaşlığı

Mükafatı"nın digər laureatları - Əfqanıstanlı qadın hüquqları fəali və tədqiqatçısı Zərqa Yaftalı və "Taavon" Fələstin təşkilatı adından Nabil Qaddumi çıxış etdilər.

Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə və digər laureatlara "Zayed İnsan Qardaşlığı Mükafatı"nı təqdim etdi.

Sonda birgə foto çəkdirildi.

Qeyd edək ki, Roma Papası XIV Leo və Əl-Əzhər Şərifin böyük imamı, Müsəlman Ağsaqqalları Şurasının sədri, professor Əhməd Əl-Tayyib "Zayed İnsan Qardaşlığı Mükafatı"nın laureatlarına təbrik məktubları ünvanlanmışdır.

Roma Papası XIV Leonun məktubunda deyilir:

"Əziz qardaş və bacılar. Böyük sevinclə və ümid dolu bir qəlblə Papa Fransisk və Böyük İmam Əhməd Əl-Tayyib tərəfindən İnsan Qardaşlığı haqqında Sənədin imzalanmasının 7-ci ildönümü və İnsan Qardaşlığı üzrə Dünya Günü münasibətilə Sizə ilk dəfə müraciət edirəm. Bu gün siz insanlığımız üçün ən dəyərli və ümum-bəşəri olanı - qardaşlığımızı, Uca Tanrının surətində yaradılmış hər bir insanı birləşdirən o sarsılmaz bağı qeyd edirsiniz.

Bu gün qardaşlığa olan ehtiyac uzaq ideal deyil, tətbiq edilənlərdir. Biz hazırda sayızsız-hesabsız qardaş və bacılarımızın zorakılığını, müharibənin dəhşətlərindən əziyyət çəkdiyini görməzdən gələ bilmərik. Xatırlamalıyıq ki, "hər bir müharibənin ilk qurbanı insan ailəsinin qardaşlığı olan içdən gələn çəğirndir" (Papa Fransisk, Fratelli Tutti ensiklik məktubu, 3 oktyabr 2020-ci il, §26). Birlikdə sülh qurmaq arzusu tez-tez "köhnəliş utopiya" kimi rədd ediləndiyi bir vaxtda (eyni mənə, s.30) biz qətiyyətlə bəyan etməliyik ki, insan qardaşlığı bütün münaqişələrdən, fərqliliklərdən və gərginliklərdən güclü, yaşana bilən bir reallıqdır. Bu, hörmət, paylaşma və səfəqat prinsiplərinə sadıq qalaraq hər gün reallaşdırılması vacib olan potensialdır.

Bu mənada, mən Zayed Mükafatı Komitəsinin üzvlərinə ünvanladığımı son müraciə-

timdə də vurğuladığımı kimi, "sözler kifayət deyil" (11 dekabr 2025). Ən dərin inanclarımız daimi olaraq real və əməli səylərlə inkişaf etdirilməlidir. Həqiqətən də "fikirlər və nəzəriyyələr səviyyəsinə qalmaq, onları müntəzəm və praktik xeyriyyə fəaliyyətləri ilə ifadə etməyə nail olmaq üçün dəyərli ümüdlərimizə və arzularımıza belə zəifləməsinə və solmasına səbəb olacaq" (Apostol Sorəncəmi Dilexi Te, 4 oktyabr 2025, 119). Qardaş və bacılar kimi biz hamımız periferiyada qalmamalı, daha böyük mədəniyyəti aidiyyət duyğusu ilə bir-birimizə yaxınlaşmalıyıq (müq. Fratelli Tutti, 95).

Biz bu gün "Zayed İnsan Qardaşlığı Mükafatı" vasitəsilə həmin dəyərləri "insan məhrəbliliyi və xeyriyyəçiliyin səmimi nümunələrinə" çevirənlərə ehtiramımızı izhar edirik ("Zayed İnsan Qardaşlığı Mükafatı" Komitəsinin üzvlərinə müraciət. 2026, 11 dekabr 2025). Bizim mükafatçılarımız - Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri cənab İlham Əliyev, Ermənistan Respublikasının Baş naziri Zati-aliləri cənab Nikol Paşinyan və xanım Zərqa Yaftalı çox vaxt körpülər inşa etmək əvəzinə sədd çənlər dünyasında ümid saçanlardır. Onlar etinasızlığın asan yolunu deyil, həmrəyliyin çətin yolunu seçməklə hətta ən dərin köklü bölünmələrin belə konkret fəaliyyət nəticəsində aradan qaldırılma bələyini nümayiş etdirdilər. Onların fəaliyyəti sübut edir ki, qardaşlığın işığı qardaşlığın qaranlığı üzərində zəfər çala bilər.

Nəhayət, mən bu təşəbbüsə göstərdiyi davamlı dəstəyə görə Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri Prezidenti Zati-aliləri Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyana minnətdarlığımı bildirir, həmçinin Zayed Komitəsinə onun baxışı və əlaqəli mövqeyinə görə təşəkkür

edirəm. Gəlin, birlikdə işləməyə davam edək ki, qardaşlıq sevgisinin dinamizmi hər kəs üçün vahid yol olsun və "digərləri" sayılanlar artıq yad və ya təhlükə kimi deyil, bir qardaş və ya bacı kimi qəbul edilsin.

Uca Tanrının xeyir-duası hər birinin və bütün bəşəriyyətin üzərində olsun".

Əl-Əzhər Şərifin böyük imamı Əhməd Əl-Tayyib isə məktubunda yazır:

"Mərhəmətlə və rəhmli Allahın adı ilə.

Həmd olsun Allaha. Rəbbimiz Allahın rəsulu Məhəmməd və onun ailəsinə, məsləhətlərinə və onun bütün davamçılarna sülh və xeyir-dua olsun.

Əziz qardaşlar və bacılar.

Allahın salamı, rəhmi və bərəkəti üzərinizə olsun!

Dəyərlərin məsuliyyətdə, ümidin isə reallığa qovuşduğu bu münasibətdə Beynəlxalq İnsan Qardaşlığı Günü üçün bu gün qeyd edilmiş Sizlərə qoşulmaqdan böyük sevinc hissi duyuram. Bu gün Birləşmiş Millətlər Təşkilatı tərəfindən insan qardaşlığının ilik əsasla qeyd edilməsi günü kimi seçilib və 2026-cı il üzrə "Zayed İnsan Qardaşlığı Mükafatı"nın laureatlarının təltifi üçün fürsətdir. Bu gün həmin mükafat rəmzi tanınma mərhələsinə hüduqları əşarəq, mədəni istinadla həvərlənərək, bütün xalqlara xatırladı ki, bəşəriyyət nə qədər də təlatümlülə ağırlaşsa və ya mürəkkəb anlar onun gözü qarşısına qalsın belə qəlblərin səmimi, məramların həqiqi, iradənin birləşdiyi təqdirdə özünə mənəvi iman ilə rabitədə qalmağa qadirdir.

Yeddi il öncə bəşəriyyət Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində həlledici və tarixi ana şahid oldu. O anlarda mən rəhmətlik qardaşım, Zati-müqəddəsləri Papa Fransiskə bu zəmanədə dünyanın durumu ilə bağlı dərin narahatlığımı bildirərək, yeni nəsilər üçün daha yaxşı gələcək naminə səmimi ümidlərimi bölüşdüm. Elə bir an yaranmışdır ki, zəmanə sanki süst görünən halda, Katolik Kilsə Rəhbəri və Əl-Əzhərין böyük imamı Əbu-Dabidə "İnsan Qardaşlığı Sənədi"nin imzalanmasına şahidlik ediblər. Bu sənəd hər yerdə insan şüuruna bir çağırış və aydın ismarış idi ki, dinlər özünün həqiqi mahiyyətində heç zaman münaqişə və ya qan tökülməyə səbəbi olmayıb. Əksinə, dinlər səfəqət cəvəhəri, qovuşma körpüsü, insan ləyaqətinin qoruyucusu olub və bundan sonra da ola-

caqdır.

İnsan qardaşlığı nə mərasim münasibətilə söylənilən şüar, nə də ki, məclisvari toplantılarda oxunan moizədir. Əksinə, o, mədəni öhdəliyimizdir, sivilizasiya qarşısında məsuliyyətdir. Şüurlu seçim məhz dağntılar əvəzinə tikib-yaratmağın məntiqi, cəhalət və yer üzündən silinə əvəzinə həyat və yaşam mədəniyyətinə əsaslanır. Münaqişələrin artdığı, yarıların dərinləşdiyi, ədəvət və təcrid etmək səslərinin daha da ucaldığı bir dünyada ləyaqət, ehtiramla və şəroflə sınaqlardan keçmək üçün insan qardaşlığı vücudi zərurətə, insan həyatının təməli şərtinə çevrilir.

Bu gün sülhə can atan bütün tərəflərə bir yerdə mən bu mükafata layiq görülmüş Azərbaycan Respublikası ilə Ermənistan Respublikası arasında tarixi sülh sazişini yüksək dəyərləndirir, onu məmnunluqla qəbul edirəm. Bu münasibətdə mən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri İlham Əliyev və Ermənistan Respublikasının Baş naziri Nikol Paşinyanı təbrik edir, onlara deyirəm: Siz isbat etdiniz ki, insan dialoqu və səmimi məramlarla münaqişənin uzun səhifələrini bağlamaq, yanaşı yaşamaq üçün yeni üfüqləri açmaq, dünyanın bu cür nümunələrə böyük ehtiyacı olduğu zaman sülh quruculuğu üçün ilhamlandırıcı nümunə göstərmək mümkündür.

Mən, həmçinin qadınların səlahiyyətləndirilməsinin hər hansı qrupun tələbi deyil, cəmiyyətlərin inkişafı və gələcəyinin qorunması üçün həqiqi təməli sütün kimi öz qətiyyəti hesabına qadınların təhsili naminə Əfqanıstanda çalışmış hörmətli bacımız Zərgə Yəfəliyə təbriklərimi çatdırıram.

Eyni zamanda, mən Fələstində hər bir milyondan artıq insanın həyatına yardım oli-

ni uzadan "Taavon" Fələstin təşkilatına göstərdiyi məxsusi humanitar və inkişaf səylərinə görə təbriklərimi, sonsuz hörmət və ehtiramımı izhar edirəm. Həmin təşkilat məsuliyyətli humanitar fəaliyyətdə özünü doğrultmuş nümunədir və elə bir qurumdur ki, neinki ağır-acları dayandırmğa çalışır, o cümlədən ləyaqəti qoruyur, müqaviməti saxlayır, insanlara öz torpağında möhkəm dayanmasına imdad verir və nəhayət, onların yaşadığı ağır şəraitə, mürəkkəb çətinliklərə baxmayaraq, həyata və ümüde qəti şəkildə inanımı qoruyub saxlayır. Bu münasibətdə xeyirxahlıq və diçlik sevdasını yaşayan hər kəsə çağırış edirəm ki, əliyalın Fələstin xalqına, xüsusən də, hələ də üzlədikləri ağır şəraitdə olan Qəzza insanlarına dəstək verin.

Bu gün burada - Əbu-Dabinin Təsisçilər Memorialında eyni mərasim çərçivəsində həmin üç nümunənin bir araya gəlməsi bütün dünyaya monali ismarışdır: insan qardaşlığı nə coğrafi, nə də ki, tarixi hüdu tayıyır, dardüncüncə hesablamalara sığmur və irqindən, dinindən, yaxud dərşinin rəngindən asılı olmayaraq, tək və vahid insan məxluku qona köklənir.

Böyük insani mahiyyət daşıyan bu münasibətdə mən sülhün yalnız əlaqəli dəyərlərə qorunub saxlanılmasını, onun yalnız müdriklik, dözümlülük və dinc yanaşı yaşamağa əsaslanması bir daha vurğulayaraq, insan qardaşlığı prinsiplərinə qəlbən inamı olan, səmimi himayəsi və qəti dəstəyi ilə seçilən Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti, əziz qardaşım Əlahəzrət Şeyx Məhəmməd bin Zayed Al Nəhyana dərin təşəkkürümü bildirməkdə məmnunam. Mən, həmçinin dünya xalqlarına ümid ismarışı götürən, həmin ali insan dəyərlərini təcəssüm etdirən şəxsləri səmimiyyətlə vaxtını və əməyini sərf etməsi "Zayed İnsan Qardaşlığı Mükafatı"nın münsiflər heyətinə səmimi minnətdarlığımı bildirirəm. Mən bu mükafatı insan şüuruna aid global platformaya çevirmiş, səmimi səylərini göstərmiş və yorulmadan çalışmış, mükafat üzərində işləyi heyəti və xüsusən də Müsəlman Ağsaqqalları Şurasının baş katibi Məhəmməd Əbdülsalamı ayrıca qeyd etmək istəyirəm.

Yekunda bu gün verdiyimiz ismarış tən-tənəli mərasimdən yararlanmaq deyil, bütöv bəşəriyyətə səmimi çağırışdır: həmin aydın gördüyü dünyadakı durum haqqında yenedən düşünmək, insanların özünəməxsusluğunu qoruyaraq, bir araya gələrkə, ümumi yolda insan qardaşlığı qurmaq, dünyaya gələcəyi zorla deyil, anlaşma ilə yaratmaq, sabahı ədəvətlə deyil, səfəqət və mərhəmətlə qarşılamaq, yanında olan insan məxlucunu mövcudluqda rəqib deyil, düzgünlük naminə ömür yoldaşı kimi görmək zəruridir.

Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm, Allah-taaladan sizlərə sülh, mərhəmət və xeyir-dua diləyirəm".

İkitərəfli normallaşma prosesinə dəstək məqsədilə...

Təmaslar davam edəcək

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 4-də Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Əbu-Dabi şəhərində Ermənistan Respublikasının Baş naziri Nikol Paşinyanla görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tərəflər ABŞ Prezidenti Donald Trampın ev sahibliyi və şahidliyi ilə baş tutan Vaşinqton Sülh Sammitinin nəticələrinin həyata keçirilməsi istiqamətində əldə olunan

irəliləyişi alqışlayıblar. Onlar Ermənistan və Azərbaycan arasında normallaşma prosesinin ikitərəfli əsasda irəliləndirilməsində müsbət dinamikanın qorunub saxlanılmasının vacibliyini vurğulayıblar.

Tərəflər hər iki cəmiyyətin sülhün faydalarına real həyatda şahid olduqlarını qeyd ediblər. Onlar ikitərəfli ticarətin başlamasından və Azərbaycandan Er-

Prezident İlham Əliyev Əbu-Dabidə Ermənistanın Baş naziri ilə görüşüb

mənistanla neft məhsullarının ixracının davam etməsindən, həmçinin üçüncü ölkələrdən Ermənistanla taxıl və digər malların Azərbaycan ərazisindən tranzitinin həyata keçirilməsindən məmnun olduqlarını bildiriblər. Tərəflər ikitərəfli ticarət və iqtisadi əməkdaşlığı genişləndirmək üçün imkanları araşdırmağı davam etmək barədə razılığa gəliblər.

Onlar, həmçinin vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrinin qarşılıqlı səfərlərini alqışlayıb və etimad quruculuğu tədbirlərinin genişləndirilməsinin zəruriliyi barədə razılığa gəliblər.

Prezident İlham Əliyev və Baş nazir Nikol Paşinyan TRIPP və digər bağlantı layihələrinin həyata keçirilməsini müzakirə ediblər.

Azərbaycan Prezidenti və Ermənistanın Baş naziri iki ölkə arasında sülhün və sabitliyin daha da möhkəmləndirilməsi istiqamətində səyləri davam etdirəməyə hazır olduqlarını bir daha təsdiqləyib, ikitərəfli normallaşma prosesinə dəstək məqsədilə təmasları davam etdirmək barədə razılığa gəliblər.

Ədalətin və hüququn aliliyinin Azərbaycan nümunəsi

Dövlətimiz öz gücünə ərazi bütövlüyünü təmin etməklə yanaşı, cinayətkarları məhkəmə kürsüsünə çıxardı

Nardar BAYRAMLI

Ermənistan 30 ilə yaxın müddət ərzindəki işğal siyasətində azərbaycanlılara qarşı qətiyyətlər törədib. Bu qətiyyətlər miqyasına görə çox böyükdür. Hərbi və müharibə cinayətlərinin başverməyə qarşı yönəlməsinə baxmayaraq, beynəlxalq birlik ermənilərin cinayətlərinə qarşı susğunluq nümayiş etdirib. Halbuki Azərbaycan bu cinayətlər barədə beynəlxalq ictimaiyyəti daim məlumatlandırıb. Dünya birliyi Ermənistanın işğalçılıq siyasəti ilə bağlı BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsinin icrası üçün heç bir addım atmadı, həmin sənədlər 27 il kağız üzərində qaldı. Belə olan halda, dövlətimiz BMT Nizamnaməsinə uyğun olaraq öz ərazi bütövlüyünü bərpa etdi. 2020-ci ildə baş vermiş 44 günlük Vətən müharibəsi nəticəsində Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli ordumuz torpaqlarımızı erməni işğalından azad etdi. 2023-cü ilin sentyabrında isə Qarabağda keçirilən antiterror tədbirləri nəticəsində erməni separatçılarının kökü kəsildi.

Azərbaycan nadir ölkələrdəndir ki...

Azərbaycan müasir tariximizdə nadir ölkələrdəndir ki, həm öz ərazi bütövlüyünü və tam suverenliyini öz gücü ilə, heç bir yerdən yerdən almadan, bütün təzyiqləri dəf edərək bərpa etdi, həm də müharibə cinayətlərini törətməkdə ittiham olunan şəxslərin mühakiməsinə nail oldu. Azərbaycan öz gücü və qətiyyəti hesabına vətəndaşlarına nəmişlik ədalətini təmin etdi. Belə ki, Qarabağda antiterror tədbirlərindən sonra separatçı rejimin rəhbərliyində olmuş ermənilər, torpaqlarımızın işğalında iştirak edən yüksək rütbəli hərbiçiləri həbs olunaraq ədalət mühakiməsinə çıxarıldılar.

Azərbaycanın seçiyi yolda yalnız ərazi bütövlüyünün bərpası deyil, eyni zamanda ədalətin təmin edilməsi dayanır. Cinayətin cəzasız qalmaması prinsipi Azərbaycanın münasibəyə baxışının əsasını təşkil edir və bu model beynəlxalq humanitar hüququn fundamental tələbləri ilə tam uzlaşır. Möhzbə yanaşma sayəsində müharibə və insanlıq əleyhinə cinayətlərin hüquqi müstəvidə araşdırılması mümkün oldu.

Hərbi cinayətkarların etirafı haqlı olduğunu sübut ediblər

Açıq və şəffaf keçirilən məhkəmə prosesi zamanı təqdim olunan faktiki sübutlar, arxiv materialları, zərərçəkmiş şəxslərin ifadələri və təqsirləndirilənlərin etirafı Ermənistan dövlətinin işğal siyasətində bir-baş rəhbərliyə xitab etdi. Məsələn, məhkəmədə dindirilən Lyova Mnatsakyan açıq şəkildə bildirdi ki, tarixdə qalmış qondarma rejimin silahlı qüvvələri müstəqil struktur olmayıb, faktiki olaraq Ermənistan ordusunun ön iri hərbi birləşmələrinin biri kimi fəaliyyət göstərib. O etiraf etdi ki, qondarma rejimin "ordusunda" yüksək vəzifələrə təyinatlar İrəvanda təsdiqlənir, silah-sursat, maliyyə və canlı qüvvə ilə təminat isə Ermənistan ordusunun daxili strukturları vasitəsilə həyata keçirilirdi.

Məhkəmə prosesində qondarma rejimin rəhbərlərindən olmuş Bako Saakyan isə Şuşanın işğalında bilavasitə iştirak etməsinə etiraf etdi. 2025-ci il aprelin 28-də Bakı Hərbi Məhkəməsinə davam etdirilən məhkəmə prosesində Bako Sahakyan Ermənistan silahlı qüvvələrinin Şuşa rayonunu işğal etməsi zamanı əməliyyatda iştirak etdiyini təsdiqləyib. Məhkəmə prosesində belə faktların sayını kifayət qədər göstərmək olar.

Ölkəmizə təzyiqlər nəticəsiz qaldı

Qeyd edək ki, həmin cinayətkarların məhkəməsi ilə bağlı Azərbaycana xaricdən güclü və əsassız siyasi təzyiqlər var idi. Avropa Parlamenti, AŞPA, eləcə də müxtəlif ölkələrin parlamentlərində erməni lobbisinin təsiri ilə bir sıra "sənədlər" qəbul edilmişdir. Lakin bütün bunlar Prezident İlham Əliyevin qətiyyəti mövqeyinə heç bir təsir göstərmək iqtidarında olmadı. Çünki haqq ədalət və beynəlxalq hüquq bizim təvəffüqümüzədir. İnsanlıq əleyhinə və müharibə cinayətləri törətmiş şəxsləri ədalət mühakiməsinə cəlb etmək, buna nail olmağın özü ədalətin təntənəsidir, münasibətlərin və müharibələrin ədalətli həlli üçün ön məqbul modeldir.

Müharibə və münasibətlərin yalnız hərbi və ya siyasi baxımdan başa çatması kifayət hesab olunmur. Əgər milli əhəlinin qətiyyəti və kütləvi zorakılıqlarda iştirak etmiş cinayətkarlar məsuliyyətdən kənar qalrsa, bu cür münasibətlər mahiyyət etibarilə natamam həll edilmiş sayılır. Təvəffüq ki, beynəlxalq praktikada bu cür nümunələr az deyil və bir çox hallarda müharibə cinayətkarları illərlə cəzasız qalır. Münasibə və müharibələr bitdikdən sonra çoxsaylı mülki insanların qətlində öli olan cinayətkarların məsuliyyətdən kənar qalması qəbul ediləməzdir. Qeyd etdiyimiz kimi, indiyə kimi bir çox nümunə var ki, müharibə cinayətkarları ədalət mühakiməsinə cəlb olunmamış qalıblar. Ona görə də, bu məsələdə Azərbaycan nümunəsindən istifadə olunmalıdır.

Bütövlükdə, Azərbaycan münasibətinin notionalarını yalnız hərbi qələbə ilə məhdudlaşdırmayan, onu hüquqi və mənəvi müstəvidə tamamlayan ölkələr sırasındadır. Burada əsas məqsəd keçmişlə hesablaşmaq deyil, gələcək üçün ədalətli və dayanıqlı əsaslar formalaşdırmaqdır. Cinayətlərin adının açıq şəkildə çəkilməsi, icraçılarının və sifarişçilərinin hüquqi müstəvidə ifşa olunması təkə Azərbaycan cəmiyyəti üçün deyil, bütövlükdə beynəlxalq hüquq sistemi üçün mühüm presedent yaradır. Bu yanaşma sübut edir ki, ədalət siyasi konyukturanın, ikili standartların və ya zaman amilinin qurbanı olmamalıdır. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə seçilən yol göstərdi ki, dövlət öz vətəndaşlarının hüquqlarını qorumaq iradəsinə malikdir, ən mühüm və beynəlxalq təzyiqlər belə bu iradəni sarsıdacaq. Azərbaycanın təcrübəsi göstərir ki, müharibədən sonrakı mərhələdə sülhün möhkəmləyi möh ədalətin təmin olunmasından keçir.

WUF13 müxtəlif beynəlxalq platformalarda...

Ölkəmizdə baş tutacaq bu nüfuzlu tədbirin təqdimatları keçirilir

Nardar BAYRAMLI

Bu il 17-22 may tarixlərində ölkəmizdə "Hər kəs üçün yaşayış yerləri: təhlükəsiz və dayanıqlı şəhərlər və yaşayış məskənləri" mövzusunda keçiriləcək Ümumdünya Şəhərsalma Forumunun 13-cü Sessiyası (WUF13) bir sıra yüksək səviyyəli beynəlxalq tədbirlərdə təqdim olunub. Belə ki, 29 yanvarda Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Nyu-Yorkdakı mənzil-qərargahında Polşa və Zimbabve Respublikasının BMT yanında Daimi Nümayəndəliklərinin həmsədrliyi ilə BMT-nin Məskunlaşma Proqramının (UN-Habitat) dayanıqlı urbanizasiya və Yeni Şəhərsalma Gündəliyi üzrə Dostlar Qrupunun iclası keçirilib.

BMT-nin mənzil-qərargahında...

Tədbir Yeni Şəhərsalma Gündəliyinin icrasının orta müddətli qiymətləndirilməsinə hazırlıq çərçivəsində təşkil olunub və BMT-yə üzv dövlətlərin nümayəndələrinin geniş iştirakı ilə baş tutub. İclas Dostlar Qrupunun həmsədrliyinin açılış nitqələri ilə başlayıb. Ardınca BMT Baş katibinin müavini və UN-Habitat-ın icraçı direktoru Anakladiya Rossbax Yeni Şəhərsalma Gündəliyinin icrası üçün əsas fəaliyyət çərçivəsi, öhdəliklər, prioritetlər və hesabatlı mexanizmləri barədə təqdimatla çıxış etdi. Daha sonra sənədin icrasının qiymətləndirilməsinə dair həmməruzəçilər Malavi və Polşa Respublikasının BMT yanında Daimi Nümayəndələri şəhərsalma sahəsində mövcud çağırışları və qiymətləndirmə hesabatının hazırlanması prosesi ilə bağlı fikirlərini bölüşüblər.

UN-Habitat-ın Dostlar Qrupu dünyanın bütün regionlarını təmsil edən 50 dövlətin üzv olduğu platformadır və əsas məqsədi şəhərlərin inklüziv, təhlükəsiz, dayanıqlı və davamlı inkişafını təşviq etmək üçün üzv dövlətlər arasında dialoq və əməkdaşlığı gücləndirməkdir. İclas çərçivəsində Azərbaycan Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi tərəfindən Ümumdünya Şəhərsalma Forumunun 13-cü Sessiyası (WUF13) ilə bağlı təqdimat edilmiş mövzusu, əsas tədbirləri və WUF13-ə hazırlıq prosesi haqda məlumat verilib.

Birgə brifinq keçirilib

Yanvarın 30-da isə Azərbaycan Hökuməti və UN-Habitat-ın birgə təşkilatçılığı ilə WUF13-ə həsr olunmuş diplomatik brifinq keçirilib. Tədbirdə BMT yanında akkreditə olunmuş 100-dən çox daimi nümayəndəliklərin rəhbərləri, müşahidəçilər və diplomatik korpusun üzvləri iştirak etdilər. Brifinqdə açılış nitqi ilə çıxış edən Azərbaycanın BMT yanında Daimi Nümayəndəliyinin müvəqqəti işlər vəkili, Daimi Nümayəndənin müavini Elvin Əşrəfzadə Azərbaycanın dayanıqlı şəhərsalma sahəsində global dialoqa verdiyi töhfələri vurğulayıb və WUF13-ün müasir çağırışlara kollektiv cavabların formalaşdırılması baxımından əhəmiyyətini qeyd etdi.

BMT Baş katibinin müavini və UN-Habitat-ın icraçı direktoru Anakladiya Rossbax çıxışında bildirdi ki, WUF13 dünyada 3 mil-

yard insanı əhatə edən global mənzil böhranının həlli üçün dialoqu genişləndirmək, tərəfdaşlıqları gücləndirmək və praktik həlləri təşviq etmək baxımından mühüm platformadır. O vurğulayıb ki, WUF13 tədbiri Yeni Şəhərsalma Gündəliyinin icrasına dəstək verərək şəhərlərin inklüziv, təhlükəsiz, davamlı və dayanıqlı inkişafına töhfə verəcək.

Brifinqdə WUF13 Milli Koordinatorunun müavini Gülşən Rzayeva çıxış edərək forumun mövzusu, məqsədləri və foruma hazırlıq prosesləri barədə məlumat verib. O, Azərbaycanın WUF13-də irəli sürdüyü yeni təşəbbüslər, ilk dəfə olaraq ölkə və hökumət başçılarının iştirakı ilə Zirvə Görüşünün təşkili, interaktiv və nəticəyönümlü formatda Nazirlər görüşünün keçirilməsi, 35 min kvadratmetr ərazidə təşkil olunacaq "Urban Expo" sərgisindən danışdı.

Brifinq çərçivəsində UN-Habitat-ın Kanaada ofisinin rəhbəri Omar Siddiqe WUF13-ün proqramı, əsas tədbirləri və iştirak imkanları barədə təqdimatla çıxış etdi. Tədbir sual-cavab sessiyası ilə davam etdi. Türkiyə, Qırğızstan, Belarus, Pakistan, El Salvador və digər ölkələrin diplomatları WUF13 tədbirinin yüksək səviyyədə təşkilində Azərbaycana olan inamlarını ifadə etdilər.

Deputatın təşəbbüsü ilə WUF13-ə həsr olunmuş tədbir...

Yeri gəlmişkən, qeyd edək ki, dünyanın 30 ölkəsindən 32 parlament üzvünün iştirakı ilə WUF13-ə həsr olunmuş "Parlamentlərin dayanıqlı şəhərlərin inkişafında və davamlı şəhərsalmanın təşviqində rolu" mövzusunda beynəlxalq onlayn tədbir də keçirilib. Tədbirin əsas məqsədi iştirakçıların WUF13-ün əsas məqsədləri və proqramı barədə məlumatlandırmaq və WUF13-də parlamentlərin iştirakının təşviqinə töhfə vermək olub.

Tədbir Azərbaycan Milli Məclisinin və Qlobal Parlamentari Akademiyasının (GCAP) üzvü Pərvanə Vəliyevanın təşəbbüsü, Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi ilə əməkdaşlıq çərçivəsində baş tutub. Tədbirdə parlament üzvləri ilə yanaşı, UN-Habitat və digər ixtisaslaşmış agentliklərinin nümayəndələri iştirak etdilər.

Açılış nitqi ilə çıxış edən deputat Pərvanə Vəliyeva xarici həmkarlarına təşəbbüsü dəstəkləyərək WUF13-ə həsr olunmuş iclasda iştirak etdiklərinə görə təşəkkür etdi. Onun sözlərinə görə, hamımızı birləşdirən ortaq anlayış ondan ibarətdir ki, global çağırışlar məhəl şəhərlərdə cəmlənir və onların həll yolları da elə buradan başlamalıdır. Dayanıqlı şəhər inkişafı və inklüziv şəhərlərin

formalaşması güclü parlament təşəbbüsləri olmadan mümkün deyil. Millət vəkili qeyd etdi ki, sürətli urbanizasiya, iqlim riskləri, sosial bərabərsizlik, məcburi köçkünlük və dərinləşən global yaşayış yeri böhranı cəmiyyətlərimizə köklü şəkildə dəyişir. Bu çağırışlar abstrakt deyil, onlar hər gün seçicilərimizin həyatına birbaşa təsir göstərir.

P.Vəliyeva deyib ki, qanunverici orqanların üzvləri olaraq bu problemlərə uzaqgörənlik, əsaslandırılmış siyasət və uzunmüddətli öhdəliklərlə cavab vermək məsuliyyətinə daşıyıq: "Parlamentlər Yeni Şəhərsalma Gündəliyi və Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri kimi global öhdəliklərin milli qanunvericiliyə, büdcə mexanizmlərinə və hesabatlı sistemlərinə çevrilməsində həlledici rol oynayır. Biz qanunvericilik təşəbbüsləri ilə yaşayış yeri məsələsinə sadəcə infrastruktur

kimi deyil, sosial sabitliyin, ictimai sağlamlığın və iqtisadi dayanıqlığın əsasında dayanacaq fundamental insan hüququ kimi yanaşılmasını təmin edə bilərik".

Açılışda xüsusi qonaq qismində Dominika Birliyinin Ətraf Mühit, Kondlorin Müasirləşdirilməsi və Kalinago İcmasının İnkışafı naziri Kozier Frederik çıxış edərək, kiçik ada dövlətlərinin urbanizasiya təcrübələrindən, mövcud çağırışlardan və Dominika parlamentinin tikinti normaları, zonalaşdırma qanunları və planlaşdırma sistemlərində gördüyü işlərdən danışdı.

Tədbirdə Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi tərəfindən WUF13 haqda təqdimat edilmiş, Azərbaycanın WUF13 çərçivəsində irəli sürdüyü yeni təşəbbüslər, ilk dəfə olaraq ölkə və hökumət başçılarının iştirakı ilə Zirvə Görüşünün təşkili olunacağı haqda məlumat verilib, şəhərsalma forumlarında parlament diplomatiyasının əhəmiyyətini vurğulanıb.

Müzakirələrdə iştirak edən əcnəbi deputatlar Azərbaycanın WUF13-ə ev sahibliyi, eləcə də zəngin şəhərsalma təcrübəsini yüksək qiymətləndirərək, WUF13 Milli Koordinatoruna birgə müraciət ünvanlayıb. Müraciət deyilir: "Biz, 30 ölkəni təmsil edən parlament üzvləri olaraq qəbul edirik ki, şəhərlər bu günün ən aktual global çağırışlarının mərkəzində dayanır və eyni zamanda onların həllinin əsas açar nöqtəsidir. Sürətli urbanizasiya, iqlim riskləri, bərabərsizlik, məcburi köçkünlük və dərinləşən global yaşayış yeri böhranı əlaqələndirilmiş siyasi liderlik, qanunvericilik fəaliyyəti və davamlı investisiyalar tələb edir. Biz bir daha təsdiqləyirik ki, parlamentlər global şəhər öhdəliklərinin milli qanunlara, siyasətlərə və maliyyəyə mexanizmlərinə çevrilməsində həlledici rol oynayır. Biz WUF13-ün ev sahibliyi kimi Azərbaycan Respublikasına güclü dəstəyimizi ifadə edirik, Azərbaycanın dayanıqlı urbanizasiya üzrə global dialoqu irəli aparmaq öhdəliyini və şəhərləri dayanıqlı, sülhün və inklüziv inkişafın hərəkətverici qüvvəsi kimi təqdim edilməsi istiqamətində fəaliyyətinə alqışlayırıq".

Qeyd edək ki, parlamentarlar Ümumdünya Şəhərsalma Forumlarının əsas iştirakçı qruplarından biridir.

Qərbi Azərbaycan İcması İdarə Heyətinin iclasında...

Qərbi Azərbaycan İcması İdarə Heyətinin növbəti iclası keçirilib.

İcmadan verilən məlumata görə, iclasda İcmanın 2025-ci il üzrə fəaliyyəti qiymətləndirilib, struktur və kadr məsələlərinə baxılıb, həmçinin 2026-cı il üçün Tədbirlər Planı müzakirə edilərək təsdiqlənib.

Qərbi Azərbaycan İcması İdarə Heyətinin sədri, Milli Məclisin deputatı Əziz Ələkbərlilə 2025-ci il dekabrın 20-də keçirilən Ümumi Yığıncağın yekunları barədə ətraflı məlumat verilib. O bildirdi ki, qəbul edilən qərarlar İcmannın fəaliyyətinin institusional əsaslarının möhkəmləndirilməsinə və qarşıdakı mərhələdə işlərin daha sistemli qurulmasına xidmət edir.

İclasda İdarə Heyətinin və şuraların tərkibində aparılan dəyişikliklər müzakirə olunub. Qeyd edilib ki, bir şəxs, eyni zamanda, iki idarəedici qurumda təmsil olunması prinsipi əsas götürülərək müəyyən yenilənmələr aparılıb və nəticədə İdarə Heyətinin tərkibində ümumilikdə 8 dəyişiklik edilib.

İdarə Heyətinin yeni üzvləri - Azərbaycan Şəhər Bələdiyyələri Milli Assosiasiyasının və Nərimanov rayon bələdiyyəsinin sədri, Qərbi Azərbaycan İcması Nərimanov rayon nümayəndəsi Təmraz Tağıyev, Bakı Sağlamlıq Mərkəzinin icraçı direktoru, dosent Asiman Həsənov, Kənd Təsər-

rüfatı Nazirliyinin Əkinçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutunun direktoru, aqrar elmlər üzrə fəlsəfə doktoru, dosent, Qərbi Azərbaycanın Paşalı rayon icmasının sədri Faiq Xudayev, Bakı Dövlət Universitetinin Qərbi Azərbaycan Araşdırılma Mərkəzinin direktoru, siyasi elmlər doktoru, Əməkdar jurnalist Xəlid Niyazov, Prezident Kitabxanasının müdiri, professor Afət Abbasova,

Qərbi Azərbaycanın Barana rayon icmasının sədri Osman Hacıyev iclas iştirakçılarına təqdim olunub.

Daha sonra Qərbi Azərbaycan İcması Şuralarının tərkibi təsdiqlənib. Bildirilib ki, Ziyalılar Şurasında 144, Ağsaqqallar Şurasında 97, Qadınlar Şurasında 126, Gənclər Şurasında isə 141 nəfər üzv təmsil olunur.

2026-cı il üçün fəaliyyət istiqamətləri müəyyənləşdirilib

Şuraların formalaşdırılmasında regional balans və təmsilçilik əsas meyar kimi götürüldü.

Gündəliyin növbəti məsələsi kimi Qərbi Azərbaycan İcmasının 2026-cı il üçün Tədbirlər Planı müzakirəyə çıxarıldı. Qeyd olunub ki, plan ilkin variantdır və İdarə Heyətinin üzvlərinin təklifləri nəzərə alınmaqla təkmilləşdiriləcək. Plan çərçivəsində rayon icmaları ilə işin gücləndirilməsi, maarifləndirmə tədbirlərinin genişləndirilməsi, elmi-tədqiqat və nəşr fəaliyyətinin

artırılması, arxiv materiallarının toplanması və beynəlxalq müstəvidə Qərbi Azərbaycan haqqı tədqiqatlarının təbliği əsas prioritetlər kimi müəyyənləşdirilib.

İclasda çıxış edən İcmannın Hüquq Komissiyasının sədri, hüquq elmləri doktoru, professor Zəhid Cəfərov rayon icmalarının fəaliyyətinin genişləndirilməsinə vacibli-

yini vurğulayıb. O, rayon icmalarında müstəvidə görüşlərin keçirilməsini təklif etdi. Tədqiqatçı-alim, kimya üzrə fəlsəfə

doktoru Nazir Əhmədli Qərbi Azərbaycanla bağlı tarixi sənədlərin üzə çıxarılması baxımından arxivlərlə işin genişləndirilməsinin xüsusi əhəmiyyət daşıdığını bildirdi.

Azərbaycan Şəhər Bələdiyyələrinin Milli Assosiasiyasının və Nərimanov rayon bələdiyyəsinin sədri, Qərbi Azərbaycan İcması Nərimanov rayon nümayəndəsi Təm-

raz Tağıyev İcmannın 2025-ci il fəaliyyətini yüksək qiymətləndirərək Qərbi Azərbaycan haqqı tədqiqatları arasında Qərbi Azərbaycan kökənli şəxsiyyətlərin öyrənilməsinə, təbliği də vacib amil kimi xüsusi qeyd etdi.

Prezident Kitabxanasının direktoru Afət Abbasova yaşlı Qərbi azərbaycanlıların xatirələrini toplanaraq arxivləşdirilməsinə və bu materialların xarici dilərə tərcümə olunaraq beynəlxalq ictimaiyyətə təqdim edilməsinə təklif etdi.

İdarə Heyətinin sədri, deputat Əziz Ələkbərlilə çıxışında Təhsil Nazirliyi ilə birgə məktəblərdə keçirilən maarifləndirici tədbirlərdən bəhs edərək, bu işlərin qarşısındakı dövrə də daha da genişləndiriləcəyini bildirdi.

Daha sonra çıxış edən 2025-ci ildə bu sahədə uğurlu layihələrə imza atan ADPU-nun beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektor, professor, Qərbi Azərbaycanın Keşənd rayon İcmasının sədri Məhərrə Hüseynova maarifləndirmə işinin, xüsusilə rayonlarda yaşayan Qərbi azərbaycanlılarla görüşlərin intensivləşdirilməsinə vacibliyini vurğulayıb. Eyni zamanda, orta məktəblərdə Qərbi Azərbaycanla bağlı maarifləndirmə işinin əhəmiyyətindən bəhs etdi.

İclasda Milli Məclisin deputatları İlham Məmmədov, Aydın Mirzəzadə, Elşad Musayev, AMEA Tarix İnstitutunun şöbə müdiri Cəbi Bəhramov, tanınmış ictimai xadim Rauf Zeyni və digərləri çıxış edərək müzakirə olunan məsələlər barədə öz rəy və təkliflərini bildirdilər.

İclasın sonunda gündəlikdə duran bütün məsələlər üzrə qərarlar qəbul olunub.

Zəngin İslam dəyərlərinə böyük hörmət

Leyla Əliyeva Əbu-Dabidə Şeyx Zayed məscidini ziyarət edib və Zayed Milli Muzeyində “İnsan Qardaşlığı Məclisi” (“Human Fraternity Majlis”) adlı tədbirə qatılıb

Tarixdən gələn milli-mənəvi dəyərlərin qorunması və daha da zənginləşdirilməsi, həmçinin ölkəmizi fərqləndirən tolerantlıq ənənələrinin davam etdirilməsi Azərbaycanın dövlət siyasətinin mühüm istiqamətləri kimi müəyyənləşdirilib. Öz növbəsində Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu hər iki istiqamətdə dövlət siyasətinin səmərəliliyinin artmasına davamlı töhfələr verir. Bu günlərdə fondun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın Əbu-Dabidə Şeyx Zayed məscidini ziyarət etməsi və Zayed Milli Muzeyində “İnsan Qardaşlığı Məclisi” (“Human Fraternity Majlis”) adlı tədbirdə iştirakı bunun növbəti təsdiqidir.

Azərbaycanın dünyada İslam həmrəyliyinin möhkəmlənməsində fəal rolü

Leyla Əliyevanın Əbu-Dabidə ziyarət etdiyi Şeyx Zayed məscidi dünyanın ən böyük 6 məscidindən biridir və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin qurucusu və ilk Prezidenti Şeyx Zayed bin Sultan Al Nəhyanın adı daşıyır. Məscidin tikinti işlərinə 1996-cı ildə başlanılıb. Burada təxminən 50 min nəfər eyni anda ibadət edə bilər. Bu möhtəşəm tikilidə fasiləsiz olaraq Quran oxunur.

Leyla Əliyevanın Əbu-Dabidə Şeyx Zayed məscidini ziyarət etməsi Azərbaycanda milli-mənəvi dəyərlərə böyük hörmətlə yanaşılmasının, ölkəmizin dünyada İslam həmrəyliyinin möhkəmlənməsinə davamlı töhfələr verməsinin əyani ifadəsidir. Azərbaycan İslam dünyasının bir parçası olmaqdan qürur duyur. Ölkəmizin ərazisində İslam sivilizasiyasına aid çoxlu tarixi abidələr var və onlar dövlət tərəfindən qorunurlar. Müstəqillik dövründə isə Bakıda özəmətli Heydər Əliyev məscidi inşa olunaraq inanclı insanların istifadəsinə verilib.

Eyni zamanda, Azərbaycan dünyada İslam həmrəyliyinin möhkəmlənməsinə davamlı töhfələr verir. Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə 2017-ci il ölkəmizdə “İslam Həmrəyliyi İli” elan olunub və həmin ildə Azərbaycanda IV İslam Həmrəyliyi Oyunları keçirilib.

Azərbaycan tərkibində çoxlu sayda ərəb dövlətinin də təmsil olunduğu Qoşulmama Hərəkatına 2011-ci ildə tamhüquqlu üzv qəbul olunub və ötən illərdə qurumun fəaliyyətində yaxından iştirak edib. Respublikamızın QH-da sədrliyi də bir sıra uğurlarla yadda qalıb.

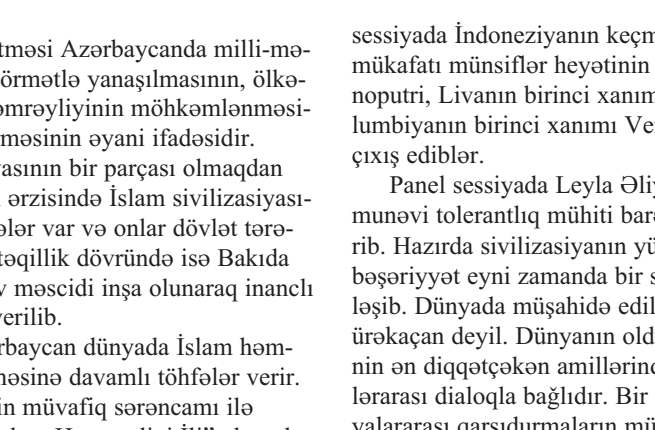
Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 2022-ci ilin noyabrında Əlcəzairdə keçirilən Ərəb Dövlətləri Liqasının (ƏDL) 31-ci Zirvə toplantısında fəxri qonaq qismində iştirak edib. Xatırladaq ki, 2005-ci ildə Azərbaycan ilə Ərəb Dövlətləri Liqası arasında Anlaşma Memorandumu imzalanıb. Azərbaycan ƏDL-də müşahidəçi statusuna malikdir. 2007-ci ildə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Misir Ərəb Respublikasına rəsmi səfəri çərçivəsində Ərəb Dövlətləri Liqasının qərarına əsasən o zamanki Baş katib Amr Musa ilə görüşüb. Liqaya üzv olan ölkələrin səfirləri qarşısında çıxış edib.

Bütün bu kimi faktlar Azərbaycanın İslam dünyası ilə əməkdaşlığa böyük önəm verdiyini əyani şəkildə təsdiqləyir. Geniş İslam coğrafiyası və ərəb dünyası ilə münasibətlərin dərinləşməsi ölkəmizə siyasi dividendlər qazandırır. Ölkəmiz ərəb dövlətləri ilə həm yuxarıda qeyd olunan və digər beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində, həm də ikitərəfli formatlarda sıx əməkdaşlıq edir. Ərəb dövlətləri, xüsusilə də İslam coğrafiyasında yayımlanan mətbuat ölkəmizin həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında mühüm rol oynayır.

Geniş gündəliyə malik “İnsan Qardaşlığı Məclisi”

Leyla Əliyevanın Əbu-Dabidəki Zayed Milli Muzeyində qatıldığı “İnsan Qardaşlığı Məclisi” (“Human Fraternity Majlis”) adlı tədbir geniş gündəliyə malik olub.

Əvvəlcə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin tolerantlıq naziri Şeyx Nəhyan Mübarək Al Nəhyanın videomü-

raciəti nümayiş olunub. Sonra Məsəlman Ağsaqqalları Şurasının baş katibi Məhəmməd Əbdülsalam, Özbəkistan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri Saida Mirziyoyeva çıxış ediblər. Kardinal Corc Kovakad Papa XIV Leonun tədbir iştirakçılarına ünvanladığı məktubunu oxuyub.

“Zayed İnsan Qardaşlığı Mükafatı” barədə videoçarx nümayiş olunub. Qeyd edək ki, “Zayed İnsan Qardaşlığı Mükafatı” Məsəlman Ağsaqqalları Şurasının sədri, Əl-Əzhər Şərifin şeyxi, böyük imam Əhməd Məhəmməd Əl Tayyib və mərhum Roma Papası Fransisk tərəfindən imzalanmış sənəd əsasında təsis olunub və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin qurucusu, sabiq Prezidenti Şeyx Zayed bin Sultan Al Nəhyanın humanitar irsini və dəyərlərini təşviq edir. Dövlətimizin başçısının bu mükafata layiq görülməsi, eyni zamanda, Məsəlman Ağsaqqalları Şurasının sədri, Əl-Əzhər Şərifin şeyxi, böyük imam Əhməd Məhəmməd Əl Tayyibin, Roma Papası XIV Leonun və münsiflər heyətinin Azərbaycan Prezidentinin sülhün bərqərar olunması istiqamətində fəaliyyətinə verdiyi qiymətin təəssümlü kimi dəyərləndirilir.

Tədbir çərçivəsində “Qadın liderliyi insan qardaşlığının təməlidir” adlı panel sessiyada İndoneziyanın keçmiş Prezidenti və Zayed mükafatı münsiflər heyətinin üzvü Meqavati Sukarnoputri, Livanın birinci xanımı Nehmat Aoun, Kolumbiyanın birinci xanımı Veronika Alkoser Qarsiya çıxış ediblər.

Panel sessiyada Leyla Əliyeva Azərbaycanın nümunəvi tolerantlıq mühiti barədə geniş məlumat verib. Hazırda sivilizasiyanın yüksək mərhələsinə çatan bəşəriyyət eyni zamanda bir sıra ciddi sınaqlarla üzləşib. Dünyada müşahidə edilən mənəzərə heç də ürokəçən deyil. Dünyanın olduqca narahat mənzərəsinin ən diqqətçəkən amillərindən biri də mədəniyyət-lərəarası dialoqla bağlıdır. Bir sıra hallarda sivilizasiyalararası qarşıdurmaların müşahidə edilməsi son dərəcə kədərli təəssürlərdir. Bəşəriyyət sanki geridönüş edir və ayrı-ayrı məkənlərdə dinlər, etiqadlar, irqlər arasında qarşıdurmalar açıq müstəviyə keçir. Ən qorxulu cəhət ondan ibarətdir ki, mədəniyyətlərə-rası dözümsüzlük əksər hallarda müəyyən qüvvələr, hətta dövlətlər səviyyəsində təşviq edilərkə qızışdırılır.

Dünyadakı belə kədərli mənzərə ilə müqayisədə respublikamızın reallıqları tamam fərqli rəqəsdən diqqət çəkir. Başqa dinlərə, mədəniyyətlərə sayğılı münasibət bəslənməsi Azərbaycanda oturuşmuş bir ənənədir. Eyni zamanda, tarixdən gələn ənənələr bu gün də yaşayır.

Panel sessiyada çıxış edən Leyla Əliyeva Azərbaycanda fərqli mədəniyyətlərə, dinlərə və ənənələrə hörmətin hər zaman həyat tərzinin ayrılmaz hissəsi olduğunu bildirdi. O, uşaqların mehriban mühitdə və ali ailə dəyərləri ilə böyüdüklərini, bunun isə onları gələcəkdə güclü şəxsiyyət kimi formalaşdıracağını vurğulayıb. Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyəti haqqında danışan Leyla Əliyeva fond tərəfindən təkcə Azərbaycanda deyil, həm də Pakistan, Gürcüstan, Bosniya və Herseqovində bir çox məktəblərin tikildiyini və ya əsaslı təmir edildiyini bildirdi. Yeni texnologiyaların inkişafı ilə təhsil sisteminin də dəyişməsinin vacibliyini vurğulayan Leyla Əliyeva bu prosesin artıq başladığını deyib.

Leyla Əliyeva qeyd edib ki, həm valideynlər, həm də müəllimlər uşaqlara daha çox dəyər verməli, onlara hörmətlə yanaşmalı, onları dinləməyi bacarmalıdır.

Uşaqların sosial medianın mənfi təsirlərindən qorumağın əhəmiyyətinə toxunan Leyla Əliyeva hazırda Azərbaycanda beynəlxalq təcrübəyə əsaslanaraq yetişən yaşına çatmayanları zərərli məlumatlardan qorumağın yollarını araşdırıldığını bildirdi.

Tədbirdə, həmçinin Pakistanın birinci xanımı Aseefa Bhutto Zərdari çıxış edib.

Mübariz FEYİZLİ

Qalib Azərbaycana doğru!

Heydər Əliyev ideyaları müstəqil Azərbaycanın inkişaf konsepsiyasıdır

1991-ci il fevralın 5-də “Azərbaycan Respublikası” adı bərpa edilib, üçrəngli bayrağımız qəbul olunub

XX əsr Azərbaycan xalqının taleyində həm böyük faciələrin, həm də misilsiz tarixi dönüşlərin yaşandığı mürəkkəb bir mərhələ kimi yadda qalıb. Bu əsrdə Azərbaycan xalqı 2 dəfə müstəqil dövlət qurmaq iradəsini ortaya qoyub, lakin hər iki halda ağır sınaqlarla üz-üzə qalıb. 1918-ci ildə yaradılan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Şərqdə ilk demokratik respublika olmaqla yanaşı, milli dövlətçilik tariximizin zirvəsi idi. Lakin bu müstəqillik cəmi 23 ay davam etdi. 1920-ci ilin aprelində bolşevik Rusiyasının hərbi müdaxiləsi nəticəsində Cümhuriyyət süqut etdi və Azərbaycan Sovet imperiyasının tərkibinə qatıldı.

Növbəti 70 il ərzində Azərbaycan formal olaraq ittifaq respublikası statusu daşısa da, suveren qərar-

vermə imkanlarından məhrum edilmişdi. Buna baxmayaraq, 1960-cı illərin sonundan başlayaraq milli iradə, milli kimlik anlayışları yenidən xalqımızın ruhuna hopmağa başladı - Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan SSR-ə rəhbərliyi dövründə ölkədə yeni bir dövr başladı. Bu dövrdə azadlıq və dövlətçilik ideyaları xalqın yaddaşında bərpa olundu. Həmin dövrdə mərkəzdən edilən ideoloji basqılar, təzyiqlər belə bu ruhu məhv edə bilmədi. Əksinə, bu dövr milli özünüdərk prosesinin dərinləşməsinə, azadlıq arzularının daha da möhkəmlənməsinə zəmin yaratdı. Məhz buradan başlanan yol XX əsrin sonlarına doğru Sovet İttifaqının siyasi və iqtisadi böhranı fonunda Azərbaycan xalqının yenidən tarixi fürsət qarşısında hazır olmasını təmin etdi.

Qanlı yazılan tarix...

İkinci dəfə əldə etdiyimiz müstəqillik yolu asan olmadı - qanlı, faciələrlə, itkilərlə müşayiət olundu. Lakin xalq öz iradəsindən geri çəkilmədi. 1991-ci ildə Azərbaycan yenidən dövlət müstəqilliyini bərpa etdi və bununla da tarixdə ikinci dəfə müstəqil dövlət qurdu. Məhz bu müstəqillik yolunun ilk və ən çətin mərhələləri müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin təməlini formalaşdırdı.

XX əsrin son onilliyi dünya tarixində böyük geosiyasi dəyişikliklərlə yadda qaldı. Sovet İttifaqı artıq əvvəlki gücünü itirmiş, ittifaq sürütlə dağılmağa doğru yol almışdı. 15 ittifaq respublikasında müstəqillik ideyaları açıq şəkildə səslənməyə başlayır, milli hərəkatlar geniş vüsət alır. Azərbaycan da bu proseslərin fəal iştirakçılarından biri idi. Xalq illərlə boğulmuş azadlıq istəyini açıq şəkildə ifadə edir, suverenlik tələbi irəli sürürdü. Lakin imperiya bu iradəni sülh yolu ilə qəbul etmək niyyətində deyildi. 1990-cı il yanvarın 20-də sovet rəhbərliyi Azərbaycan xalqının azadlıq ruhunu sındırmaq üçün ən qəddar üsulları tətbiq etdi. Bakıya yeridilən sovet ordusu dinc əhaliyə qarşı misli görünməmiş qırğın törətdi. Qadınlar, uşaqlar, yaşlı insanlar gülləbaran edildi. 20 Yanvar faciəsi təkcə hərbi cinayət deyil, həm də bir xalq iradəsinə qarşı törədilmiş siyasi terror aktı idi. Bu qanlı hadisə Azərbaycan xalqını qorxutmadı, əksinə, müstəqillik özmini daha da möhkəmləndirdi. Şəhidlərin qanı azadlıq mübarizəsinin simvoluna çevrildi. Artıq aydın idi ki, Azərbaycan üçün geriyyət dövrü yoxdur. 20 Yanvar faciəsi Sovet imperiyasının əsl simasını açıq

və xalqın müstəqil dövlət qurmaq qərarını qətiyyətli formalaşdırdı. Bu hadisə müstəqillik yolunun ağır, lakin qaçılmaz olduğunu göstərən tarixi dönüş nöqtəsi oldu.

Dövlətimizin adının bərpası...

1991-ci ilin əvvəlində Azərbaycanda müstəqillik istiqamətində mühüm siyasi addımlar atılmağa başlandı. Fevralın 5-də Azərbaycan SSR Ali Sovetinin sessiyasında dövlətin adı dəyişdirilərək “Azərbaycan Respublikası” adlandırıldı. Bu qərar formal görünməyə, əslində dərin siyasi və ideoloji mənə daşıyırdı. Bu, sovet dövlətçiliyindən imtina edərək milli dövlətçilik ənənələrinə qayıdışın rəsmi ifadəsi idi.

Bu addımın əvvəl isə Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikası öz tarixi mövqeyini ortaya qoymuşdu. 1990-cı ildə Naxçıvan MSSR Ali Sovetinin fəvqəladə sessiyasında SSRİ-nin tərkibindən çıxmaq barədə qərar qəbul edilmişdi. Bununla da Naxçıvan Sovet İttifaqından ayrılmaq barədə siyasi iradə nümayiş etdirən ilk respublika olmuşdu. Bu cəsarətli qərar ümmətimilli müstəqillik prosesinə güclü stimül verdi.

Azərbaycan Respublikasının adının bərpası xalqın tarixi yaddaşına, dövlətçilik ənənələrinə qayıdış idi. Bu qərar müstəqillik aktının hüquqi və siyasi bazasının formalaşmasında mühüm rol oynadı. Ardınca qəbul edilən sənədlər, atılan addımlar artıq Azərbaycanın suveren dövlət kimi mövcudluğunu reallaşdırmağa yönəlmişdi. Dövlət adının dəyişdirilməsi müstəqillik yolunda inamlı və geri dönüşü olmayan bir mərhələ kimi tarixə düşdü.

Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə...

1991-ci il fevralın 5-də qəbul edilən daha bir mühüm qərar Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli bayrağının dövlət bayrağı kimi təsdiq olunması idi. Bu hadisə təkcə yeni bir rəmzin qəbul edilməsi deyildi. Bu, 1918-1920-ci illərdə yarımqı qalmış dövlətçilik tarixinin davamı, Cümhuriyyət ideallarına sadiqliyin rəsmi təsdiqi idi.

Bu tarixi qərarın da əsası hələ 1990-cı il noyabrın 17-də Naxçıvan Ali Sovetinin sessiyasında qoyulmuşdu. Ümmətimilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə “Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət rəmzləri haqqında” qərar qəbul edilmişdi. Həmin qərarın üçüncü bəndində Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli bayrağının bütövlükdə Azərbaycanın dövlət rəmzi kimi təsis edilməsi təşəbbüsü irəli sürülmüşdü.

Bu addım Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasi baxışının və milli dövlətçilik konsepsiyasının bariz nümunəsi idi. Bayrağın bərpası milli birliyin, tarixi varisiyinin və müstəqil gələcəyə inamın rəmzinə çevrildi. Azərbaycan xalqı bu bayraq altında həm müstəqilliyini möhkəmləndirdi, həm də gələcək qələbələrini təməlini qoydu. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu barədə deyib: “Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında Naxçıvan Ali Sovetinin sessiyasında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bayrağı Naxçıvanda Dövlət Bayrağı kimi təsdiq edildi... Bizim müstəqilliyə gedən yolumuz o gündən başlamışdır. Məhz Xalq Cümhuriyyətinin bayrağının Dövlət Bayrağı kimi qə-

bul olunması Azərbaycanı müstəqilliyə daha da yaxınlaşdırmış və ölkəmizdə gedən proseslərə güclü təkan vermişdir”.

35 illik müstəqillik yolu...

Bu gün müstəqil və qalib Azərbaycan ötən 35 il ərzində çətin, lakin şərəfli inkişaf yolu keçib. Vaxtilə işğala məruz qalan, torpaqları tapdaq altında olan Azərbaycan bu gün öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa etmiş qalib dövlətdir. Regional liderə, qlobal miqyasda söz sahibi olan aktora çevrilmiş Azərbaycan müstəqilliyin real məzmununu dünyaya nümayiş etdirir.

Bu uğurların əsasında Ulu Öndər Heydər Əliyevin müəyyənləşdirdiyi dövlətçilik strategiyası dayanır. Prezident İlham Əliyevin bu siyasəti müasir çağırışlara uyğun şəkildə davam etdirməsi Azərbaycanın inkişaf prioritetlərini düzgün müəyyənləşdirməsinə, global itqərsiyanı milli maraqlar çərçivəsində qurmasına imkan verib. Güclü dövlət, güclü ordu, müstəqil xarici siyasət və iqtisadi dayanıqlıq Azərbaycanın əsas üstünlüklərinə çevrilib.

Müstəqillik artıq təkcə siyasi status deyil, real güc və imkanlar sistemidir. Azərbaycan bu gün öz tarixi məsuliyyətini dərk edən, gələcəyə inamlı baxan, qalib xalqın dövlətidir. Bu yolun başlanğıcı isə XX əsrin sonunda atılan cəsarətli, qanlı yazılmış, lakin şərəfli addımlardan keçir.

P.İSMAYILOV

Mərkəzi Bank (MB) 2026-cı ilin ilk faiz dəhlizi qərarını açıqlayıb. MB-nin İdarə Heyətinin qərarı ilə fevralın faiz dəhlizinin bütün parametrləri 0,25 faiz bəndi azaldılıb. Uçot dərəcəsi 6,5 faiz, faiz dəhlizinin aşağı həddi 5,5 faiz, faiz dəhlizinin yuxarı həddi isə 7,5 faiz səviyyəsinə endirilib. Faiz dəhlizi ilə bağlı qərar qəbul olunarkən faktiki və proqnozlaşdırılan inflyasiyanın hədəf intervalı (4±2 faiz) ilə uzlaşması, qlobal iqtisadiyyat və maliyyə bazarlarındakı mövcud vəziyyət, daxili makroiqtisadi meyillər, eləcə də pul siyasəti qərarlarının real sektora ötürüclüyünün xüsusiyyətləri əsas götürülüb.

İnflyasiya hədəf daxilindədir

Məlum olduğu kimi, uçot dərəcəsi ölkədəki cari iqtisadi vəziyyət və inflyasiya səviyyəsi nəzərə alınaraq təyin edilir. Əgər inflyasiya səviyyəsi yüksəlsə, Mərkəzi Bank uçot dərəcəsini yüksəldir və əksinə, inflyasiya səviyyəsi endikcə, uçot dərəcəsi də endirilir. Bu nöqtəyi nəzərdən MB-nin aşağı uçot faizinə getməsi inflyasiyanın da qənaətbəxş olmasından xəbər verir. MB-nin da açıqladığı kimi faiz dəhlizi ilə bağlı ötən qərardan bəri (dekabr) inflyasiya riskləri balansında əhəmiyyətli dəyişiklik baş verməyib. Qlobal miqyasda geosiyasi gərginliklərin davam etməsi, iqtisadi fraqmentasiya meyillərinin güclənməsi və qlobal ticarət mühitindəki qeyri-sabitlik ömtə və maliyyə bazarları ilə bağlı qeyri-müəyyənlikləri yüksək səviyyədə saxlayır. Əsas xarici risk idxal qiymətlərinin daxili inflyasiyaya ötürülməsi ilə bağlıdır. Bu riskin reallaşması ticarət tərəfdaşlarında inflyasiyanın dinamikası, qlobal ömtə qiymətlərinin istiqaməti, eləcə də nominal effektiv məzənnənin dəyişməsi kimi faktorlardan asılı olacaq. 2026-cı ildə başlıca daxili risk faktoru isə daxili xərc amillərinin güclənilmədən çox reallaşması ola bilər.

MB bəyan edir ki, hazırda illik inflyasiya hədəf daxilində qalmağa davam edir. Son 2 ayda inflyasiyanın dinamika-

2026-cı ilin ilk qərarı...

Mərkəzi Bank uçot dərəcəsini azaltdı

sında azalma meyli müşahidə olunur. 2025-ci ilin dekabr ayında 12 aylıq inflyasiya 5,2 faiz təşkil edib. Qiymətlər il-lik əsasda qida məhsulları, alkoqollu içkilər və bütün məmulatları üzrə 6,4 faiz, ödənişli xidmətlər üzrə 5,7 faiz, qeyri-

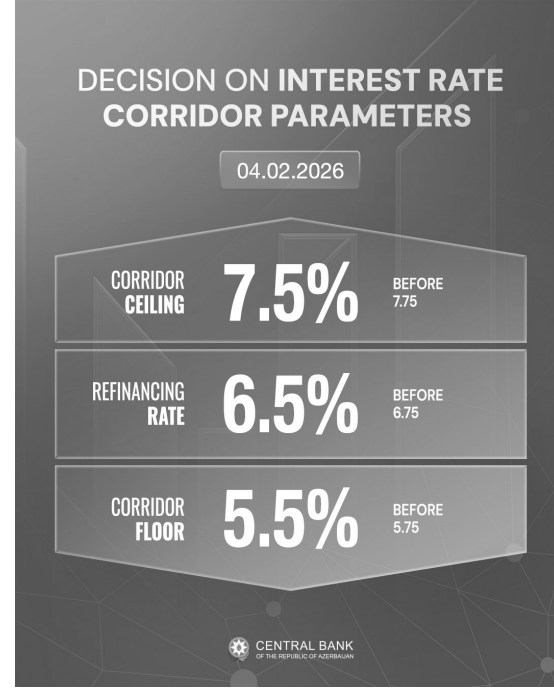
bit və aşağı inflyasiya milli valyutaya inamı və onun alıcılıq qabiliyyətini artırır, bununla da iqtisadiyyatda xarici valyuta ilə ifadə olunmuş aktiv və öhdəliklərin payını azaltmağa kömək edir. Bütün bunlar iqtisadiyyatın xarici mühitdəki dəyişikliklərə davamlılığını artırır.

MB-nin 2026-cı ilə dair pul-kredit siyasəti bəyanatında bildirilir ki, növbəti ildə pul siyasəti qiymət sabitliyinin təmin edilməsinə, inflyasiyanın müəyyən edilmiş hədəf daxilində sabitləşməsinə yönəldiləcək, bu istiqamətdə islahatlar davam etdiriləcək. Baza ssenarisinə əsasən, 2026-cı ilin sonuna və 2027-ci ildə illik inflyasiyanın hədəf daxilində olacağı proqnozlaşdırılır. Belə ki, baza ssenarisi üzrə 2026-cı ilin fevral proqnozlarına görə illik inflyasiyanın 2026-cı ildə 5,5 faiz, 2027-ci ildə isə 4 faiz olacağı gözlənilir. 2026-cı ilə inflyasiya proqnozu azaldılma istiqamətində dəyişdirilib. Hökumət, beynəlxalq maliyyə-kredit təşkilatlarının və beynəlxalq reyting agentliklərinin proqnozları da inflyasiyanın növbəti ildə, əsasən, bu diapazonda qalacağını göstərir.

Bütün bunlara rəğmən, Mərkəzi Bank qiymət sabitliyini təmin etmək üçün sərəncamındakı bütün vasitələrdən istifadə edəcəyini bəyan edir. Bütün bu sabitləşməyə baxmayaraq, inflyasiya ilə mübarizə tədbirləri prioritet faktor kimi diqqətdə saxlanılacaq və iqtisadi siyasətin əsas çərçivə hədəflərinə uyğun olaraq bütün iqtisadi qurumlar bu prosese cəlb ediləcək.

Valyuta bazarındakı sabitlik müşahidə olunur

Mərkəzi Bank valyuta bazarındakı sabitliyin də hökm sürdüyünü, bu faktorun qiymət sabitliyinin təmin edilməsində mühüm rol oynadığını bildirir.

qida məhsulları üzrə isə 2,5 faiz artıb. İllik baza inflyasiyası 2025-ci ilin dekabr ayında 4,8 faiz təşkil edib ki, bu da inflyasiyanın qalıcı hissəsinin hədəfə yaxın olduğunu göstərir. Faktiki inflyasiya başlıca olaraq xarici və daxili xərc amillərindən təsirlənir.

2026-cı ildə 5,5 faiz, 2027-ci ildə isə 4 faiz...

İnflyasiyanın hədəf daxilində idarə edilməsi davamlı iqtisadi artımın vacib şərtlərindən biridir. Bu, ev təsərrüfatlarının, həmçinin şirkətlərin gəlir və əməllərinin qorunması üçün vacibdir. Sa-

Qeyd olunduğuna görə, 2025-ci ildə mübadilə şöbələri tərəfindən nağd xarici valyutanın alışı satışı 423 milyon dolları üstələyib. Rezident fiziki şəxslərin əmanətlərinin dollarlaşma səviyyəsinin 2025-ci ildə 2,6 faiz bəndi azalaraq 28 faizə enməsi məzənnə ilə bağlı gözləntilərin nikbin olduğunu göstərir. Bütün bu situasiyalar şəraitində Dövlət Neft Fondu və MB bazarın valyuta tələbatlarını tam təmin etməklə yanaşı, əlavə resurs ehtiyatları formalaşdırıb. Bu şəraitdə 2025-ci ildə Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatları 5,1 faiz artaraq 11,5 milyard dollara çatıb.

Valyuta bazarında tarazlığın formalaşmasında həlledici rol oynayan xarici sektor göstəriciləri də əlverişli olaraq qalır. Ölkənin tədiyyə balansını öz dayanıqlılığını qoruyub saxlayır. Gömrük statistikasına əsasən, 2025-ci ildə ölkənin xarici ticarətində 0,7 milyard dollar məbləğində müsbət saldo qeydə alınıb. İdxalda kəskin tədiyyə artımının səbəbi ötən il qızıl alışının rekord həddə çatmasıdır. İlk qiymətləndirmələrə görə, qızıl idxalı çıxılmaqla xarici ticarətdə müsbət saldo 6,9 milyard dollardan da çoxdur.

Yenilənmiş makroiqtisadi proqnozlara uyğun olaraq, 2026-cı və 2027-ci illərin sonuna cari əməliyyatların hesabının profitli olacağı gözlənilir. Yəni, ticarət balansında ixracın idxalı üstələməsi proqnozlaşdırılır.

Depozit və kredit faizlərində azalmalar qeydə alınıb

2026-cı ilin ilk ayında pul bazarında da göstəricilər dinamik olub. Pul siyasəti alətləri maliyyə bazarlarında gedən proseslər və bank sisteminin likvidlik mövqeyi nəzərə alınmaqla təbii edilməkdədir. Açıq bazar əməliyyatı olan həftəlik depozit hərəqləri əvvəlki qaydalar daxilində, təminatlı pul bazarında faizlər isə Mərkəzi Bankın faiz dəhlizi daxilində, uçot dərəcəsinə yaxın hərəkət etməkdədir. Bu amillər uçot dərəcəsinin endirilməsinə səbəb olub. Ümumilikdə, son yarım ildə Mərkəzi

Bankın notlarının və dövlət qiymətli kağızlarının gəlirliliyində, eləcə də manatla cəlb edilən yeni depozit və yeni kredit faizlərində azalmalar qeydə alınıb.

Faiz dəhlizinin parametrləri ilə bağlı növbəti qərar proqnoz və faktiki inflyasiyanın istiqaməti, habelə makroiqtisadi təhlillərin nəticələri əsasında veriləcəkdir. Mərkəzi Bank bundan sonra da qiymət sabitliyini təmin etmək üçün sərəncamındakı bütün vasitələrdən istifadə edəcək. Faiz dəhlizinin parametrləri ilə bağlı növbəti qərar aprelin 2-də açıqlanacaq.

E.CƏFƏRLİ

Bu gündən etibarən NEW START-ın müddəti bitir - bəşəriyyət yeni nüvə təhdidləri ilə üz-üzə

İlk dəfə atom silahından istifadə edildiyi İkinci Dünya müharibəsindən sonra bəşəriyyət yeni-dən nüvə təhdidləri ilə üz-üzə qalıb. Fevralın 5-i dünya üçün növbəti

“SOS” sığınacaq çalınan bir gündür. Qlobal təhdid ABŞ ilə Rusiya arasında mövcud olan nüvə silahlarına nəzarət üzrə müqavilənin müddətinin bu gün başa

çatması ilə bağlıdır.

Uzun müddət ərzində müqavilənin yenilənməsi ilə bağlı müxtəlif səviyyələrdə müzakirələr aparılısa da, bu, baş vermədi və artıq sabahtan etibarən sənəd qüvvədən düşmüş sayılacaq. Bu

isə o anlama gəlir ki, supergüc nüvə dövlətləri olan ABŞ və Rusiya (dünyanın nüvə arsenalının təxminən 90 faizi bu ölkələrin əlində cəmlənib), onların ardınca isə nüvə silahına malik olan digər ölkələr strateji və taktiki nüvə

başlıqlarının sayını artırmaqda, onların sınaqlarını keçirməkdə sərbəst olacaqlar. Bunun dünya üçün nə qədər təhlükəli olduğunu, hansı riskləri yaratdığını təsəvvür etmək belə son dərəcə dəhşətlidir.

Dünyada nə qədər nüvə başlığı var?

BMT-nin təşəbbüsü ilə imzalanan “Nüvə Silahının Yayılması Haqqında Müqavilə”yə əsasən, nüvə dövlətləri 1967-ci il yanvarın 1-nə qədər nüvə sınaqları keçirən ölkələr hesab olunur. Bu tarixdən sonra sınaq keçirən ölkələrin nüvə dövləti olması qanunsuz elan edilib. Lakin dünya xəritəsinə diqqət yetirdikdə, 1967-ci ildən sonra da nüvə sınağı keçirən ölkələrin, hətta bunu gizli gerçəkləşdirən ölkələrin olduğunu görə bilərik.

Bəhs olunan müqavilə 1970-ci ildə qüvvəyə minib. Bu müqavilənin məqsədi nüvə silahlarının və texnologiyalarının yayılmasının qarşısını almaq, nüvə enerjisindən dinc məqsədlərlə istifadə sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığı təşviq etmək və təcridən nüvəsizləşməni təmin etməkdir. Hazırda bu müqaviləyə 191 ölkə qoşulub. Beynəlxalq Nüvə Silahlarının Ləğvi Kampaniyasına (“ICAN”) görə, hazırda 9 ölkənin nüvə silahı var: Rusiya, ABŞ, Çin, Fransa, Birləşmiş Krallıq, Pakistan, Hindistan, İsrail və Şimali Koreya.

Stokholm Sülh Tədqiqatları İnstitutunun (SIPRI) 2024-cü il hesabatına əsasən, ayrı-ayrı nüvə dövlətləri öz nü-

və arsenalını modernləşdirməyə davam edir, mövcud silahları təkmilləşdirir və yeni sistemlər üzərində işləyirlər. 2025-ci ilin yanvarına olan məlumata görə, dünyada təxminən 12 min 241 nüvə başlığı var. Onlardan 9614-ü hərbi arsenalarda istifadə üçün hazır vəziyyətdədir. Təxminən 3912 başlıq raketlərə və təyyarələrə yerləşdirilib, qalanları mərkəzi anbarlarda saxlanılır. Həmçinin təxminən 2100 başlıq ballistik raketlər də yüksək döyüş hazırlığı vəziyyətindədir. Mövcud nüvə başlıqlarından 5 500-dən çoxunun Rusiyanın, 5 044-nün isə ABŞ-in arsenalında olduğu bildirilir.

lət Duması 2023-cü ilin əvvəlində müxtəlif arqumentləri əsas götürməklə ölkənin START müqaviləsində iştirakının dayandırılması barədə qərarın layihəsini qəbul edib. Bununla belə, rəsmi Moskva bundan əvvəl müqavilə öhdəliklərinə sadıqlığını bildirib və onun müddətinin uzadılması zərurətini gündəmə gətirib. Xatırladaq ki, V.Putin New START müqaviləsinin 1 il müddətinə uzadılması təklifini irəli sürüb. Rusiya rəsmilərinin bu qəbildən olan açıqlamalarında nə qədər səmimi olduqlarını söyləmək isə çətindir. Çünki dəyişən situasiyalara uyğun fərqli qərarlar verilərək əsaslandırılır.

Yenilənməyən New START (START 3) özündə nəyi ehtiva edir?

Nüvə silahından istifadə edilməsi aradan qaldırılması on illər boyunca mümkün olmayan fəsadlar yaradır. Təhlükə nəzərə alınmaqla ən böyük nüvə dövlətləri olan ABŞ və Rusiya arsenallarında olan nüvə silahlarına nəzarət üzrə razılığa gəliblər və öz öhdəliklərini imzaladıqları müqavilələrlə təsbit ediblər. Zamanında iki ölkənin nüvə silahlarına nəzarət üzrə razılığa gəlmələri onların qlobal məsuliyyəti anlamında dəyərləndirilib və təqdir olunub. Bu, nüvə liderlərinin digər nüvə dövlətləri və təhlükəli silaha sahiblənmək istəyən ölkələr üçün ortaya qoyduqları nümunə idi. Yəni əgər nüvə liderləri nüvə baş-

lıqlarının məhdudlaşdırılması ilə bağlı üzvlərinə öhdəlik götürürsə, başqa dövlətlər də buna adekvat addımlar atmalıdırlar.

Moskva ilə Vaşinqton arasında nüvə silahlarına nəzarət üzrə birinci saziş 1991-ci ilin 31 iyulunda SSRİ-nin ilk və sonuncu prezidenti Mixail Qorbaçovla ABŞ-in o vaxtkı prezidenti Corc Buş (ata) arasında imzalanıb. Bundan sonra məlum hadisələr baş verdi və keçmiş ittifaq dövləti tarixə qovuşdu. Lakin nüvə silahlarına nəzarət məsələsi aktuallığını saxlayırdı. SSRİ-nin süqutundan sonra ölkənin nüvə arsenalı Rusiyanın nəzarətinə keçmişdi. Beləliklə, 1993-cü ilin 3 yanvarında Corc Buş Rusiyanın sabiq prezidenti Boris Yeltsin ilə oxşar məzmunlu müqaviləni - START 2-ni imzalayıb.

START 2 2010-cu ilə qədər qüvvədə olub. Həmin ildə tərəflər müqavilənin yenilənməsinə ehtiyac yarandığı barədə razılığa gəliblər. START 3 və

yaxud NEW START adlandırılan yeni müqavilə 2010-cu il aprelin 8-də imzalanıb. Bununla da əvvəlki müqavilələr qüvvəsini itirib. Yeni müqavilə 2011-ci ildə qüvvəyə minib və 2021-ci ildə ABŞ prezidenti Co Bayden vəzifəyə gəldikdən sonra daha 5 il müddətinə uzadılıb.

Razılaşmaya əsasən, Moskva və Vaşinqton 1550-dən çox strateji nüvə başlığı və maksimum 700 uzaq mənzilli raket və bombardmançı təyyarə yerləşdirməyi öhdələrinə götürüblər. START ABŞ və Rusiyanın arsenallarının məhdudlaşdırılmağa məcbur edir ki, ölkələr həddindən çox qitələrarası ballistik raketlərə, sualtı raketlərə və ağır bombardmançı təyyarələrə, döyüş başlıqlarına malik olmasınlar. Müqavilədə limitlərin keçilməsinə qadağa qoyulub. Sənədlə tərəflərdən hər birinin digər tərəfin strateji nüvə obyektlərində 1 ildə 18-ə qədər yoxlama aparmaq hüququ tanınıb.

Tərəflərin qarşılıqlı inamsızlığı

ikinci, Çin isə üçüncü yerdədir. Bu, hələ 5 il ərzində belə olacaq. Digər ölkələr sınaq proqramları həyata keçirdiyi üçün məmurların Departamentinə nüvə silahlarınıza bərabər əsaslarla sınaqdan keçirməyə başlamadı tapşırırdım. Bu proses dərhal başlayacaq”, - deyər Tramp əlavə edib.

Pentaqonun nüvə sınaqlarına başlayacağına vitse-prezident Cey Di Vens də təsdiqləyib. O Trampın göstərişini “Bəzən onun (nüvə silahının - red.) işlədiyinə, daha doğrusu, düzgün işlədiyinə əmin olmaq üçün onu sınaqdan keçirmək lazımdır” şəklində əsaslandırdı. Lakin vitse-prezident ölkəsinin sınaqlar zamanı nüvə partlayışlarını bərpə etməyi planlaşdırıb-planlaşdırmadığını deqiqləşdir-məyib.

Ağ Evin gələn sığınacaq kifayət qədər ciddi. Cey Di Vensin sözlərindən də

aydın olduğu kimi, nüvə arsenalının sınaqlara cəlb edilməsi nüvə döyüşünün basılması üçün son hazırlıq mərhələsi anlamına gəlir. Yəni hər şey starta hazırdır, qalır siyasi rəhbərliyin qərar verməsi və hərbiçilərin onu icra etmələri.

Ağ Evin nüvə doktorinasında həmçinin Çini də START müqaviləsinə qoşmaq istəyi yer alır. Hazırda Çinin 500-600 aralığında nüvə başlığının olduğunu bildirir. Proqnozlara görə, istehsal tempi bu sürətlə irəlilərsə, Çin 2030-cu ilə qədər arsenalını 1500 başlıq səviyyəsinə çatdırıb bilər.

Beləliklə, görünən odur ki, qlobal nüvə silahlarına nəzarət mexanizmi ciddi şəkildə çat verib və əslində pozulub. Nüvə silahlanmasında balansın pozulması isə dünyada əmin-amanlığın pozulması, xoşbəxt və sağlam gələcəyə ümidlərin puça çıxması deməkdir.

Mübariz ABDULLAYEV

4 günlük şatdaun başa çatdı

Prezident Tramp qanun layihələri paketini imzaladı

ABŞ-da ötən həftənin sonundan başlayan şatdaun başa çatıb. Nümayəndələr Palatası şatdaunu qismən dayandıracaq qanun layihəsini qəbul edib. Maliyyələşdirmə paketi ilə bağlı səsvermədə qanun layihəsi lehinə 217, əleyhinə 215 səs qeydə alınıb. Prezident Donald Tramp isə dünən federal hökumətin maliyyələşdirilməsi üçün qanun layihələri paketini imzalayıb

və bununla da təxminən 4 günlük qismən bağlanmaya son qoyub. "Biz Amerika xalqının təhlükəsizliyini və rifahını təmin etməyə yönəlmiş vacib proqramları dəstəkləyərkən israfçı federal xərcləri effektiv şəkildə azaldan maliyyələşdirmə paketini qəbul etməyə müvəffəq olduq", - deyər Prezident Ağ Evdə keçirilən imzalamə mərasimində bildirib.

12 qanun layihəsindən 11-i...

Qeyd edək ki, 12 qanun layihəsindən 11-i 30 sentyabrda başa çatan 2026-cı maliyyə ilinin sonuna qədər maliyyələşdirməni təmin edəcək. Bütçəsi təsdiqlənməmiş yeganə qurum Vətən Təhlükəsizliyi Departamenti (DHS) olub. Bunun üçün fevralın 13-də Konqres agentliyin bir bölməsi olan İmmiqrasiya və Gömrük Mühafizəsi (ICE) üçün bütçəyə düzəlişləri təsdiqləməlidir. Xatırladaq ki, qısamüddətli şatdauna Demokrat Partiyasının nümayəndələrinin hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşlarının Minneapolis, Minnesota ştatında qanunsuz immiqrantlara qarşı əməliyyat zamanı iki ABŞ vətəndaşını güllələməsi səbəbindən DHS maliyyələşdirmə qanun layihəsinin yenidən nəzərdən keçirilməsi tələbi səbəb olmuşdu. Demokratlar ICE-nin bütçəsini azaltmağı və agentliyin əməliyyatlarında düzəlişlər etməyi planlaşdırırlar.

Tələblər bildirilmişdi...

Qeyd edək ki, demokratlar 29 yanvar cümə axşamı səhər səsverməsindən əvvəl tələblər siyahısını təqdim etmişdilər. Digər məsələlərlə yanaşı, onlar ICE əməkdaşlarının maska taxmamalarını, sakinlərlə ünsiyyət qurarkən özlərini təqdim etməmələrini və yalnız orderlə həbs etmələrini tələb edirlər. Bu tələblər yerinə yetirilməyəcəyi təqdirdə, demokratlar hökumətin bağlanmasına səbəb olacaq Daxili Təhlükəsizlik Departamentinin bütçə qanun layihəsini bloklaşdırmağa hazır olduqlarını bəyan etmişdilər. Senatda demokratların lideri Çak Şumer çərşənbə günü bildirmişdi ki, demokratlar ABŞ İmmiqrasiya və Gömrük Nəzarət Xidməti cilovlanmadan və yenidən təşkil edilmədən qanun layihəsinə səs verməyəcəklər. "Amerika xalqı hüquq-mühafizə orqanlarını, sərhədlərimizin təhlükəsizliyini təmin etmək ehtiyacını dəstəkləyir", - Şumer demişdi.

Əməkdaşlıq coğrafiyası genişlənir

Bölgənin yeni inkişaf və təhlükəsizlik mərhələsi

Türkiyə Prezidentinin Səudiyyə Ərəbistanına səfəri bir çox mesajlarla yadda qaldı

Qlobal siyasi arxitektura sürətlə transformasiya olunur və artıq ənənəvi güc mərkəzlərinin mövqeləri ciddi şəkildə yenidən nəzərdən keçirilir. Uzun illər dünya siyasətinin ağır qərkəzi hesab edilən Qərbi bu gün əvvəlki təsir imkanlarını tədricən itirir, paralel olaraq isə Qlobal Cənub yüksələn siyasi və iqtisadi aktor kimi ön plana çıxır. Məhz bu yeni reallıq fonunda Yaxın və Orta Şərq, xüsusilə Kör-fəz regionu global münasibətlər sisteminin əsas

bistamı, eləcə də Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri və Azərbaycan arasında qurulan sıx siyasi, iqtisadi və təhlükəsizlik əlaqələri artıq lokal əməkdaşlıq çərçivəsini aşaraq daha geniş geosiyasi platformaya transformasiya olunur. Bu prosesə Pakistanın da fəal şəkildə qoşulması regionlararası sinerjinin formalaşdığını deməyə əsas verir. Sözügedən dövlətlər arasında maraqların uzlaşdırılması, qarşılıqlı etimadın güclənməsi və strateji tərəfdaşlığın dərinləşməsi yeni siyasi mühtitə konturlarını müəyyənləşdirir.

Təsadüfi deyil ki, son günlərdə global diqqət məhz bu istiqamətə yönəlib. Azərbaycan Prezidentinin BƏƏ-yə, Türkiyə Prezidentinin isə Səudiyyə Ərəbistanı və Misirə həyata keçirdiyi səfərlər bey-

diqqət mərkəzinə çevrilməkdədir. Enerji resursları, nəqliyyat-logistika xətləri, maliyyə kapitalı və siyasi manevr imkanları bu bölgəni yeni dünya nizamının aparıcı sütunlarından birinə çevirir.

Son illər regionda formalaşan yeni geostrateji konfigurasiya beynəlxalq münasibətlər sisteminə əsaslı təsirlər göstərir. Türkiyə və Səudiyyə Ərə-

nəlxalq ekspertlər tərəfindən yeni dövrün siyasi mesajları kimi qiymətləndirilir. Bu diplomatik aktivlik onu göstərir ki, formalaşmaqda olan münasibətlər sistemi qarşılıqlı əməkdaşlığa, rəqabətə deyil, balanslı əməkdaşlığa əsaslanacaq və yeni dünya nizamında regionun rolunu daha da gücləndirəcək.

İkitərəfli münasibətlər...

Vurğulandığı kimi, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Səudiyyə Ərəbistanına səfəri çərçivəsində apardığı danışıqlar, səsləndirdiyi fikirlər olduqca mühüm amillərə əsaslanır. Türkiyə Prezidenti Ər-Riyadda Krallığın vəliəhdi Məhəmməd bin Salman Əl Səudla görüşüb. Görüşdə ikitərəfli münasibətlərin mövcud vəziyyəti və perspektivləri, xüsusilə energetika, müdafiə sənayesi, investisiyalar, ticarət və texnologiyalar sahələrində əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub. Türkiyə Prezidenti Səudiyyə Ərəbistanı ilə əlaqələrin dərinləşdirilməsi istiqamətində yeni addımlar atmağa qətiyyətli olduğunu bildirib. Tərəflər regional və global proseslərə də diqqət ayırırlar.

Suriyanın bərpası...

Görüşdə Türkiyə lideri Fələstində humanitar böhranın mümkün qədər tez aradan qaldırılması üçün söyləyə hazır olduğunu vurğulayıb, Suriyada sabitliyin və ərazi bütövlüyünün qorunmasının əhəmiyyətindən danışıb. Prezident Ərdoğan qeyd edib ki, Ankara Suriyanın bərpası məsələlərində Ər-Riyadla əməkdaşlığa çalışır.

Qeyd edək ki, Azərbaycan da bu proseslərdə aktiv rol alır. Rəsmi Bakı Qəzza bölgəsində sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunması üçün reallaşan Sülh Sazişi Nizamnaməsini imzalayan təsisçi dövlətlərdən biridir. Paralel olaraq Azərbaycan həm də Suriyanın bərpası prosesində aktiv rol alır. Bakı Dəməşqin mavi qazla təmin olunmasında önəmli 1 yer tutur. Bu isə regional məsələlərdə əməkdaşlıq platformasının daha da genişlənməsinə bələdçi xarakter verir.

31 maddəlik birgə bəyanat

Ərdoğanın Səudiyyə Ərəbistanına səfəri bir sıra sahələr üzrə əməkdaşlığın gücləndirilməsini əhatə edib. Belə ki, rəsmi Ankaranın Prezident Aparatının Kommunikasiya İdarəsinin açıqlamasına görə, Türkiyə ilə Səudiyyə Ərəbistanı arasında ikitərəfli münasibətlər, enerji, müdafiə sənayesi, investisiyalar, ticarət və texnologiya sahələrində əməkdaşlıq, regional və global məsələlər müzakirə olunub. Ərdoğan Türkiyə ilə Səudiyyə Ərəbistanı arasında münasibətləri daha yüksək səviyyəyə qaldırmaqda qərarlı olduqlarını bildirib və bir çox sahədə, xüsusən də bərpaolunan enerji və müdafiə sənayesində yeni addımlar atılacaq.

Səfər çərçivəsində iqtisadiyyat, ticarət və investisiyalar, enerji/iqlim dəyişikliyi, Türkiyə-Səudiyyə Ərəbistanı Koordinasiya Şurası, müdafiə və təhlükəsizlik, beynəlxalq əməkdaşlıq, regional və beynəlxalq məsələlər, Fələstin, Yəmən, Somali, Sudan, Suriya və Rusiya-Ukrayna böhranı kimi mövzuları əhatə edən 31 maddəlik birgə bəyanat qəbul edilib. Tərəflər neft sektorunda əməkdaşlığı gücləndirmək, neft-kimyə və kənd təsərrüfatı qida sektorlarında investisiya imkanlarını qiymətləndirmək üçün birgə işləmək və karbohidrogenlərin innovativ istifadəsi üzrə əməkdaşlıq etmək barədə razılığa gəliblər.

Müdafiə və təhlükəsizlik sahəsində hər iki tərəf müdafiə əməkdaşlığı sahələrində imzalanmış müqavilələrin aktivləşdirilməsini vacibliyi barədə razılığa gəliblər. Tərəflər regional əməkdaşlığın vacibliyini vurğulayıb, regional sabitliyin, sülhün və rifahın təmin edilməsinə yönəlmiş kollektiv təşəbbüslərə dəstəklərini təsdiqləyiblər. Bəyanatda həmçinin Prezident Ərdoğanın Vəliəhd Şahzadə Məhəmməd bin Salmanı Türkiyəyə səfərə dəvət etməsi də yer alıb.

Bəlli olduğu kimi, Türkiyə və Azərbaycan bu gün təkə dost və qardaş ölkələr deyil, rəsmi sənədlərlə təsbit olunmuş strateji müttəfiqlərdir. Şuşa

P.İSMAYILOV

1977-ci ildən bəri ABŞ hökuməti 3 gün və ya daha az davam edən 10-dan çox maliyyələşdirmə kəsintisinə məruz qalıb. Konqres Tədqiqat Xidmətinin məlumatına görə, bu kəsintilərin əksəriyyətinin heç bir real nəticəsi olmayıb

11 milyard dollar itki

1977-ci ildən bəri ABŞ hökuməti 3 gün və ya daha az davam edən 10-dan çox maliyyələşdirmə kəsintisinə məruz qalıb. Konqres Tədqiqat Xidmətinin məlumatına görə, bu kəsintilərin əksəriyyətinin heç bir real nəticəsi olmayıb. Məsələn, 13 noyabr 2025-ci ildə Tramp federal hökumətin maliyyələşdirilməsini 30 yanvara qədər uzadan qanun imzalayıb. Bağlanma 43 gün davam edib və bu, ABŞ tarixində ən uzun belə bir kəsinti oldu. Respublikaçılar və Demokratlar arasında federal bütçə ilə bağlı fikir ayrılıqlarına görə təxminən 750 min federal işçi məşğul məzuniyyətə göndərilib. İstisnalar yalnız hava nəqliyyatına nəzarət, polis, sərhəd mühafizəsi və təcili tibbi yardım xidmətləri kimi vacib xidmətlər üçün edilib. Sonuncu rekord bağlanma nəticəsində ABŞ iqtisadiyyatı təxminən 11 milyard dollar itirib.

Ümumilikdə isə, 1976-cı ildən bəri maliyyələşmədə 22 dəfə analoji gecikmələr baş verib. 1980-ci ilə qədər belə fasilələr hökumətin fəaliyyətinə mane olmurdu. Baş prokuror Benjəmin Siviyyətinin (1980-

Bağlanmalar yüz minlərlə işsiz deməkdir...

1981) prosesi tənzimləyən qərarlarından sonra vəziyyət dəyişdi - o, federal qurumların təsdiq edilmiş bütçə olmadan fəaliyyət göstərmək hüququnun olmadığını təsdiqlədi. 1990-cı ildən bu yana hətta bir neçə saatdan çox davam edən hər hansı maliyyə gecikməsi rəsmi olaraq bağlanma hesab olunur.

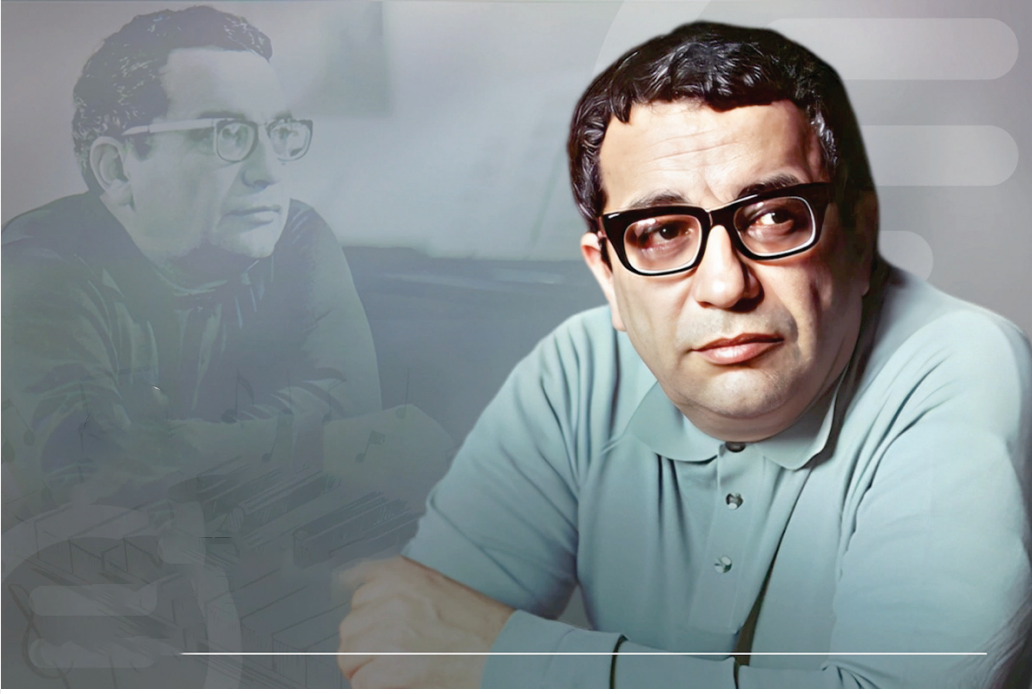
İlk bağlanma 1976-cı ildə Cerald Fordun prezidentliyi dövrünə təsadüf edib. Daha sonra Cimmı Karter, Ronald Reyqan, ata Corc Buş, Bill Klinton, Barak Obama və Donald Trampın dövrlərində analoji hadisə baş verib. 2025-ci il bağlanmasını nəzərə almasaq, ən uzun bağlanma 34 gün davam edib - 22 dekabr 2018-ci il - 25 yanvar 2019-cu il. Bu bağlanma zamanı 380 min dövlət işçisi məzuniyyətə buraxılıb, 420 min nəfər ödənişsiz işləyib və daha 4,1 milyon insanın gəlirləri müqavilələrin dondurulması səbəbindən təsirlənib. Ədliyyə Departamenti 60 mindən çox immiqrasiya dinləməsini ləğv edib.

SADIQ

Notlarla yaşayan böyük bəstəkar

Qara Qarayev musiqi dünyasının əbədiyaşarlıq nümunəsidir...

108 il öncə bu gün...

Bu gün böyük sənətkarın anadan olmasından 108 il ötür. O, 1918-ci il fevralın 5-də Bakı şəhərində məşhur həkim-pediatr Əbülfəz Qarayevin ailəsində doğulub. Tərəvətini heç zaman itirməyən Qarayev musiqisi, həm bu günümüzün, həm də gələcəyin musiqisidir. Min illərdir ki, rəssamlıqda, musiqidə, heykəltəraşlıqda, ədəbiyyatda daimi olan

mövzular var: məhəbbət, müharibə, ölüm, mübarizə... Bunlar bəşəri mövzulardır. Bu mövzulara hər bir sənətkar öz nöqtəyindən, düşüncə sferasından, hiss və həyəcanından təsirlənərək yanaşır. Dünya dəyişir, əsrlər bir-birini əvəz edir, amma yuxarıda qeyd etdiyimiz bəşəri mövzular öz aktuallığını itirmir, əksinə illər ötsə də yaşayır...

Musiqi insan ruhunun ən incə və dərin hissələrinə təsir edən bir sənət növüdür. O, zamanın sınağından keçərək müxtəlif mədəniyyətlər arasında bir körpü rolunu oynayır. Lakin musiqi yalnız zamanla yox, həm də məkanla səyahət edir. Bəzi musiqiçilər var ki, onların əsərləri yalnız öz dövründə deyil, gələcək nəsillərə də ilham verir. Bu sənətkarların içərisində xüsusən bir yer tutan şəxsiyyətlərdən biri də Azərbaycan musiqisinin nəhənglərindən biri olan Qara Qarayevdir.

Qara Qarayevin musiqisi milyonlarla ürəkləri hərətəli, emosionalı ilə fəth edib, müasirliyi, fəlsəfililiyi ilə düşündürüb. Bu dahi şəxsdən

söz açanda sanki fonda hər zaman "Yeddi gözəl" baletinin sədaları səslənir. Hər bir böyük sənətkar kimi Qarayevin yaradıcılığında da millilik özünəməxsus bir formada təzahür edir.

Q. Qarayevin məşhur bir ifadəsi var idi: "Müasir musiqidə çox yollar var. Mən sizə bu zəngin və bənzərsiz dünyanı açıram ki, öz yolunuzu seçəsiniz". O, sənətdə yeniliyi, qeyri-adiyi sevirdi, həm də klassikaya bağlı idi. Mükəmməl musiqi təhsili almışdı. Üzeyir Hacıbəyov və Dmitri Şostakoviç kimi nəhəng bəstəkarlar onun sənət müəllimi olmuşdular. Dünya musiqi irsini mükəmməl şəkildə mənimsəmişdi. Hələ yaradıcılığa başladığı ilk günlərdən aydın dərk etmişdi ki, təqdimlik, keçilmiş yolla getmək əlçatmaz zirvələri fəth etmək üçün ən böyük məneədir.

Bəzi sənətkarlar yaradıcılıqlarında uğur qazanmanın yolunu seçdikləri mövzunun aktuallığında - müasirliyində görürlər. Qarayev kimi böyük sənətkarlar üçün ən böyük meyar istedad və əlbəttə ki, zəhmətdir. Belə sənətkarlar üçün hər hansı mövzu həmin sənətkarın istedadı və fəvqəladə zəhməti hesabına sənətin zirvəsinə yüksələ bilər. 12-ci əsrdə yaşamış Nizami Gəncəvinin ölməz "Yeddi gözəl" əsərinə balet bəstələyən Q. Qarayev bu baletində keçmiş və indi, bu günümüzə gələcək, orta əsrlərdə yaşayan insanların arzusu, istəyi, həyəcanı, narahatlığı, düşüncəsi ilə - müasirlik olan insanların arzu, istək, həyəcan, narahat düşüncələri vəhdətdədir. Necə deyirlər, orta əsr insanların hiss-həyəcanları ilə harmoniya təşkil edir.

Dəyərlərimizə sadıq şəxsiyyət...

Şəxsiyyəti də musiqisi kimi bənzərsiz olan Qarayev təbiətən çilgün adam idi. İnsani keyfiyyətləri əsas tutar, əsərlərində qəhrəmanlarının bu amal uğrunda mübarizəsini verirdi. Ona görə də onun əsərlərində çilgün, narahat

notlar daha çoxluq təşkil edir. Onun əsərlərini dinləyərkən sanki hissler tufanına düşürsən. Q. Qarayev dəyərlərimizə sadıq insan idi. Muğamlarımızı, xalq mahnılarını, aşıq sənətini, klassik ədəbiyyatımızı gözəl bilirdi. Və

xalq sənətimizin bu özəvsiz incilərindən əsərlərində yetərincə istifadə edirdi. Ölməz "Yeddi gözəl" baleti, "Leyli və Məcnun" süitəsi dediklərimizin şübhəsiz təsdiqidir.

Bizim və bütün dünyanın Qara Qarayevi...

məhsuludur. Bizim və bütün dünyanın olan Qara Qarayevin...

Qara Qarayev kimi sənətkarlar gələcəyin sənətkarlarıdır. Onun baletləri, simfoniyaları, süitaları, bu günümüzün hadisələri ilə hə-

məhəng səslənir, amma müəyyən zaman keçir, günümüzün hadisələrini ehtiva edən Qarayev musiqisinin yeni məziyyətləri meydana çıxır. Həmin musiqilərdə illər sonra da cəmiyyətdə baş verəcək olayla-

rın - insan ehtiraslarının, istəklərinin, çarşımalarının möcüzəli, narahat notları öz səslənmiş dövrünü gözəyir.

Yeganə BAYRAMOVA

Qurudulmuş dondurmalar...

Son zamanlar mağaza və ticarət mərkəzlərində qurudulmuş dondurmaların satışı artmaqdadır. Bu məh-

sullar qeyri-adi hazırlanma üsulu ilə seçildiyi üçün istehlakçıların marağına səbəb olur. Qurudulmuş dondurmalar

xüsusi texnologiya ilə hazırlanırlar, içindəki suyun demək olar

ki, tam çıxarıldığı dondurma növüdür. Onlar adi dondurma-

Nə qədər təhlükəsizdir?

Gündəlik qida üçün nəzərdə tutulmur

Mövzu barədə "Yeni Azərbaycan" a açıqlama verən sağlam qidalanma mütəxəssisi Məhsəti Hüseynova bildirib ki, bu gün satışda olan quru dondurmalar və ya sublimasiya olunmuş meyvələr trend halına gəldiyi üçün geniş şəkildə istifadə olunur. Onun sözlərinə görə, nəzərə almaq lazımdır ki, bu məhsullar gündəlik qida üçün nəzərdə tutulmur və daha çox ara-sıra delikates kimi qəbul edilməlidir. "Xüsusilə səyahət zamanı və ya qidaya əlçatanlığın məhdud olduğu bölgələrdə

karbohidrat mənbəyi kimi enerji təmin etmək üçün, eyni zamanda idmançılar üçün faydalı ola bilər. Buna baxmayaraq, bu qidalarda şəkər və kalori miqdarı yüksək olduğundan, yüngül atışdırılacaq kimi göründüyü üçün bəzən həddindən artıq miqdarda qəbul edilə bilər. Bu isə şəkər qəbulunun artmasına, qanda şəkər səviyyəsinin sürətlə yüksəlməsinə və nəticədə sağlamlıq risklərinin yaranmasına səbəb ola bilər. Eyni zamanda, məhsulların quru teksturası kiçik yaşlı uşaqlarda

boğulma riski yarada, dişlərə yapışaraq diş çürüməsinə və diş minasının zədələnməsinə gətirib çıxara bilər. Bu səbəbdən xroniki xəstəlikləri olan şəxslər, xüsusilə şəkərli diabetdən əziyyət çəkənlər və azyaşlı

uşaqlar bu məhsulları qəbul edərkən ehtiyatlı olmalıdırlar.

Ümumilikdə, bir dəfəyə 20-30 qram qəbul edilməsi norma hesab olunsun da, mümkün sağlamlıq riskləri mütləq nəzərə alınmalıdır".

bağlı xəbərdarlıqlar görünən formada təqdim olunmalıdır. Qablaşdırma tam bağlı və zədəsiz olmalıdır. Qurudulmuş məhsul nəm çəkəndə xırtıldayan teksturasını itirir, yapışqanlaşa bilər ki, bu

Qablaşdırmaya xüsusi diqqət yetirilməlidir

Ekspert qeyd edib ki, digər vacib məqam isə bu məhsulların məhsulunun bəlli və etibarlı yerlərdən alınmasıdır: "Çünki bazarda trenddə olan bəzi məhsullar daha ucuz xammaldan istifadə edilməklə, gəliri artırmaq məqsədilə kimyəvi qatqılar, dadlandırıcılar və aludəedici maddələr əlavə olunaraq istehsal edilə bi-

lər. Təbii meyvələr və təbii dadlandırıcılar daha baha başa gəldiyindən, bu cür əlavələr allergik reaksiyalara və daxili orqanların funksional pozuntularına səbəb ola bilər. Buna görə də istehlakçılar mütləq etiket məlumatlarını diqqətlə oxumalı, əlavə konservantlar, aromatizatorlar və süni dadlandırıcılar olan məhsullardan

çəkinməlidirlər. Təvsiyə olunur ki, böyükklər bu məhsulları gündəlik deyil, həftədə bir-iki dəfə qəbul etsinlər. Qablaşdırmaya da xüsusi diqqət yetirilməlidir: məhsullar bağlanmış halda uzun müddət saxlanıla bilsə də, açıldıqdan sonra növünə və xüsusiyyətinə uyğun olaraq qısa müddətdə istifadə olunmalıdır. Saxlanma zamanı sorin, günəş şüalarından uzaq, hava keçirməyən şərait təmin edilməli və düzgün qablaşdırmadan istifadə olunmalıdır ki, məhsulun keyfiyyəti və vitamin tərkibi qorunsun".

Diqqətdən qaçan detallar...

M. Hüseynova vurğulayıb ki, qurudulmuş dondurma seçərkən etiket və qablaşdırmaya xüsusi diqqət yetirilməlidir: "Etiket Azərbaycan dilində olmalı, istehlakçı və ya idxalçı barədə məlumatlar, tərkib, xalis çəki, istehsal və son istifadə tarixi, eləcə də partiya nömrəsi aydın şəkildə qeyd edilməlidir. Allergenlərlə

da çox vaxt keyfiyyətin pozulduğuna işarə edir. Məhsul açıq satılırsa, qablaşdırması dəyişdirilibsə və ya məhsul, idxalçı barədə məlumat yoxdursa, belə hallarda ehtiyatlı davranmaq tövsiyə olunur".

Yeganə BAYRAMOVA

Allah rəhmət eləsin!

YAP Təftiş Komissiyasının üzvü Musa Musayev sabiq deputat Əhəd Abiyevə qardaşı

NADİR ABİYEYEVİN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alicış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazerbaycan.com
mail@yeniazerbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000, Üzeyir Hacıbəyli - 66
Telefonlar:
493-16-94
498-19-84

İndeks: 67100
Lisensiyası: N-B-317
Tirajı: 4641
Sifariş: 178
"Kapital Bank" ASC-nin Nərimanov rayon filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet "Yeni Azərbaycan"ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilib və "Azərbaycan" nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilib.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayında nəşr olunur.
Məsul nəvbətçi:
Yeganə Bayramova